

KAUBANDUS-TÖÖSTUSKOJA

TEATAJA

Nr. 9. IV aastakäik.

2. mail 1929.

Ilmub kaks korda kuus.

Tellimishind:

Aastas . . .	kr. 2.50
Poolaastas . . .	„ 1.50
Välismaale . . .	„ 5.00
Poolaastas . . .	„ 3.00

Toimetus:

Kaubandus-tööstuskoda, Tallinn, Lai t. 45
Kõnetraat 17-77, toimetaja kodus 1-35
Toimetaja kõnetunnid: igal äripäeval
12—2 p. l.

Kuulutuste hinnad:

1/1 lhk.	kr. 40.00
1/2 „	„ 22.00
1/4 „	„ 12.00

Kaanekülgedel—kokkuleppel

SISU: Tulumaksuseaduse muutmise katsed. Riigi kulude ja kohustuste tõus läinud kolme aasta jooksul. Kivisüsi, tema praegune tööstus-kaubanduslik seis ja väljavaated tulevikku. Isiklike tarvituste arvestamine ärraamatuis. Kaupmees kultuuri levitajana. Kuldaseaduse kirjutusmasinate hävimisest. Autode ja jaagrataste sissevedu Eestisse. Kaubandus-tööstuskoda teateid. Majanduslikke teateid kodu- ja välismaalt. Teateid laevastõidu alalt. Tolliteateid. Turgude ülevaade. Välistööstuse. Kaubahindu. Tallinna börsi kursisisedel.

Tulumaksuseaduse muutmise katsed.

Terve rida valitsusi, mis meil viimasel ajal olnud, on oma deklaratsioonides lubanud muuta tulumaksuseadust ja tulumaksu kodanikkudele kergendada. Neid lubadusi võttis iga teadlik kodanik muidugi väga ettevaatlikult, sest on ju selge, et maksuseaduste muutmise ei ole kerge ülesanne, maksu alandamine aga meie praeguse seadusandluse ja valitsemisviisi juures veel raskem, kui riigi kassat ei taheta riigi väljaminekute katmise suhtes asetada raskesse seisukorda. Hea tahtmise juures oleks võidud muidugi luua kergendusi, aga oli ka ette teada, et see „hea tahtminegi“ oli väga küsitav, kuna selleks pakus parimat tõendust juriidiliste isikute maksuseaduste muutmise küsimus, mis aastate viisi riigikogus seisnud, aga seaduse kuju omandada pole jõudnud.

Teataval määral tuleb füüsiliste isikute tulumaksuseaduse muutmise seada ühendusse juriidiliste isikute tulumaksu küsimusega. Selleks ei puudu põhjused. On ju loomulik, et õiglase seadusandluse juures füüsilised isikud maksude suhtes ei tohi kanda raskemaid koormatusi kui juriidilised isikud ja et kergendused, mis antakse ühele osaks, tulevad anda ka teisele kasuks. Seepärast ootasid paljud maksumaksjad, eriti

meie äriühingonnad, millisel kujul juriidiliste isikute tulumaksuseadus riigikogus „kitsaist vära-vaist“ läbi pääseb, et selle kaudu ennustada füüsiliste isikute tulumaksuseaduse muudatuste kuju ja ulatavust. Kuid, nagu öeldud, ei näinud juriidiliste isikute tulumaksuseaduse III riigikogus päevavalgust ja tulevasel valitsusel on jällegi üks punkt oma deklaratsiooni täiteks käepärast: maksuseaduste, eriti tulumaksuseaduse, muutmise!

Kuid, et olla õiglane, siis peab avalikult tunnistama, et eelmine ja praegune valitsus siiski on teinud katsed tulumaksuseaduse muutmiseks. Nii esitas J. Tõnissoni kabinett 21. novembril 1928. a. riigikogule „Tulumaksuseaduse muutmise seaduse“ eelnõu. Kas see eelnõu riigikogu komisjonides üldse arutusele tuli või mitte, seda käesolevate ridade kirjutaja ei tea, küll on aga teada, et praegune majandusminister selle eelnõu riigikogust võttis tagasi ümbertöötamiseks ja 6. märtsil s. a. esitas riigikogule uue eelnõu, mis kannab pikka ja keerulist pealkirja: „Seadus valla ja alevi tuluhindamise komisjonide ning jaoskonna tulumaksukomiteede kaotamise, maksustamise korra muutmise ja maksu alandamise kohta tulumaksu alal.“ Muidugi ei näinud ka

see verstepikkuse pealkirjaga seadus päevavalgust, aga selle üle pole põhjust eriliselt kurta.

Nii on siiski tehtud katseid tulumaksuseaduse muutmiseks. On igatahes väga õpetlik lähemalt vaadelda, milles seisid need muutmise kavavad, et ka juba ette oleks teada, mis üks või teine ringkond, kui ta pärast eelolevaid valimisi pääseb valitsuse tüürile, selles asjas kavatseb.

End. minister Teetsovi eelnõu tunnistas avameelselt, et „meie tulumaksu seaduse normid on võrreldes teiste maade vastavate normidega tunduvalt raskemad ja panevad kodanikkudele peale suure koorma“ (seaduseelnõu seletuskiri). Sellest välja minnes sisaldas eelnõu eneses kavatsust maksunorme alandada ja nimelt järgmisel määral:

Praeguse	5% asemel	3%,
„	6%	„ 4%
„	8%	„ 5%
„	10%	„ 6½%
„	12%	„ 8%
„	18%	„ 14%
„	25%	„ 18%
„	28%	„ 20%
„	32%	„ 22%.

Üle 30% ei olnud maksu normi ette nähtud, kunä praeguse seaduse järele lõppnorm ulatub 36%.

Muid sisulisi muudatusi, mis maksumaksjat võiksid huvitada, see lühike eelnõu eneses ei sisaldanud. Endiseks oli jäetud maksu määramise kord, kulude ja tulude arvestamine, ühe sõnaga — kogu seadus, olgugi, et selle revideerimist nii tungivalt on nõutud ja asjatundjate poolt juhitud tähelepanu tervele reale puudustele, mis meie tulumaksuseadusest tuleksid kõrvaldada. Tollekordne valitsus nähtavasti ei arvestanud kõige sellega, vastasel korral oleks see arvestamine eelnõus leidnud väljendamist.

Nagu tähendatud, võttis praegune majandusminister hra A. Oinas selle eelnõu riigikogust tagasi. Tema poolt esitatud eelnõu, mille pikka pealkirja me siin ei hakka kordama, sisaldas juba terve rea mitmesuguseid muudatuskavasid. Kõige esimesena torkab silma valla ja alevi tuluhindamise komisjonide ning jaoskonna tulumaksukomiteede kaotamise kavatsus. Valla- ja alevi-komisjonide ülesanded kavatseti panna valla- ja alevivalitsuste peale, kuna jaoskonna tulumaksu-komiteede funktsioonid tervena oleksid läinud üle maksuinspektorile. Selle eelnõu järele oleksid maksuinspektorid maksumäärarjad ja vastulause otsustajad, n. n. finantskohtunikud.

Me võime praegustest tulumaksukomiteedest olla väga mitmes arvamises, aga loota, et maksu maksjate tulude selgitamine siis muutuks õiglasemaks, kui seda toimetaks komitee asemel üks isik — maksuinspektor —, on raske. Maksuinspektor on ja jääb ikkagi fiskuse huvide esindajaks. Kahtlemata on meie maksuinspektorite hulgas palju ausaid ja õiglasi ametnikke, kuid kes vastutab selle eest, et nende seas ei leidu ka mehi, kes tulusaajates näevad teatavaid „süüdlasi“, keda maksumääramisel kerge „karistada“. Möödunud ajad on selleks annud kurbi tõendusid. Ja kuigi kõik maksuinspektorid täiesti erapoolelt määraksid makse, siiski ei suudaks nad hulgal ajal maksumaksjate hulgas võita seda usaldust, mis viimastel on kollegiaalse komitee vastu. Edasikaebuste kord tulumaksu peakomiteesse oli küll eelnõusse jäetud, aga igauks teab, kui raske on pika protsessimisega oma õigusi seada jalule. Enne kui õigus kätte jõuab, võib varandus oksjonil olla müüdüd.

Järgmiseks tähtsamaks muudatuseks oleks võinud pidada seda, et trahve tulumaksu rikumise eest kavatseti kõrgendada (§ 74 — 2000 sendi asemel 200 krooni; § 78 — 4000 sendi asemel — 200 krooni, ja § 79 — 400 sendi asemel — 40 krooni). Kuid maksuinspektorite vastutusest, kui viimased eksikombel määravad kõrgemaid makse kui õigus, eelnõu vaikib. Soomes näiteks on aga lugu säärane, et maksumaksjal on õigus ülemäära sissenõutud maksu pealt nõuda protsente. Meil ei peeta seda tarviliseks, ei tea, kas sel põhjusel, et riigikassal kunagi neid protsente maksa ei tuleks, või jälle seepärast, et säärase protsentide maksmine riigikassa asetaks koguni raskesse seisukorda.

Maksumaksjaile oli siiski selles eelnõus väike kergendus ette nähtud, nimelt lubati arvata: „tulumaksuseaduse järgi arvatud 1929. aasta tulumaksu vähendatuks 10% võrra.“ (Eelnõu IV osa.) Seda tuleb muidugi mõista nii, et tulumaks arvatakse välja seaduse ja vastavate normide alusel, aga antakse sellest summast maksumaksjale 10% „komisjon“. Kuna aga seadus ise jäi muutmata, jäi ka maksumaksjatel see „komisjon“ saamata.

Need on need katsed, mis tehtud viimasel ajal kodanikkude maksukoorma kergendamiseks. Ei sõanda vist ükski ringkond tulla kinnitama, et vähemalt viimane tullumaksuseaduse muutmise kava oleks töötanud mingisugust nimetamisväärset kergendust. Palgateenijail lubati küll palgatuludest, kui need teevad välja üle 50% maksu maksja kogu tuludest, praeguse 20% asemel ar-

vata maha 25%, aga mitte üle 600 krooni, mil-line määr ka praegu maksvusel. Ülejäävad muu-datused ähvardasid kasu asemel tuua kahju.

Sellest selgub, et maksukoormatuse kergen-damise eest kodanikkudel veel palju tuleb või-

delda, esikätt muidugi selleks, et riigi kulud vä-heneksid, mis maksude alandamisel esimeseks eeltingimuseks. Kuid selleks peab oma jõu ja oskuse rakendama tööle tulevane riigikogu.

R. B.

Riigi kulude ja kohustuste tõus läinud kolme aasta jooksul.

Ins. E. Masik.

1929./30. a. eelarvega lõpetas läinud riigi-kogu oma tegevuse. Ei ole ülearune heita lü-hikest pilku sellele, kuidas on see riigikogu juhtinud riigi majapidamist, kas on riigi maja-pidamine pidanud sammu kodanikkude majan-dusliku arenguga.

Olgu kohe alguses nimetatud, et just läi-nud riigikogu riigi kulude tege-misel on talitanud õige ohtra käega. Esiteks on võetud vastu terve rida seadusi, mis kirjutavad riigi kuludes ette võrd-lemisi suure alalise koorma. Nendest seadustest oleks nimetada: 1) Raud-teede võrgu arendamise seadus, mille jä-rele on ette nähtud 1928.—1937. a. vältel ehi-tada uusi raudteid tervelt 36 milj. kr. eest, suu-rendades kogu raudteede võrgu pikkust ca 50% võrra. Kui veel võtta arvesse võimalikke lisa-kulusid, siis võib arvestada selle seaduse jä-rele kohustusi ümmarguselt 40 milj. kr., s. o. ümmarguselt 500 miljonit senti aastas.

2) Asunduskapitali seadus („R. T.“ nr. 29, 5. apr. 1929. a.), mille järele eral-datakse riigi eelarve sissetulekutest: riigi-maade rendid ja müügitulud, riigitööstusette-võtete ostuhinnast, endistest laenufondidest jne.

Fondi kasutatakse asunikkuks ehituslaenu, maade korralduse, maade ehituslaenu, maapanga pantkirjade lunastamise, põhikapitali täienda-mise, rahvamajade ehitamise, võõrandatud maade eest tasumaksmise jne. jaoks.

Asunduskapitali sissetulekud ja kulud aas-tas võivad seaduse järele tõusta kuni 10 miljoni kroonini.

Selle seaduse mõtte järele eraldatakse, tä-hendab, aastas riigi sissetulekuist maade ja riigivarade alal kuni 10 milj. kr., juhtides seda vaid asundusele ja osalt põllumajandusse.

3) Maanteede seadus. Selle sea-duse järele võttis riik enda peale kohustuse I ja II järgu maanteid teatavas korras võtta teha

riigi kulul, vastavalt eelarvet koormates kuni 3—6 milj. kr. aastas, kuni teedekohustuse üle-võtmine läbi viidud.

4) Peipsi veepinna reguleerimise seadus (21. XII 28. a.), mille järele kohusta-takse 1929./1935. a. jooksul läbi viima veepinna alandamise töid kogulatuses 1.653.000 kr. eest.

5) Rannasadamate ja sisevee-teede arendamise seadus („R. T.“ nr. 47 — 1928. a.), mille alusel kulutatakse 1928.—1935. a. rannasadamate ja siseveeteede korraldamiseks üle 1,2 milj. krooni.

6) Välislaenu ja pankade korral-damise seadus, mille järele saadi laenu Rah-vasteliidu garantiil ümmarg. 23 milj. kr., mille pealt aastas on maksa umbes 1,8 milj. kr. %%. Laen oli teatavasti vajaline meie rahareformi ja pangareformi läbiviimiseks ning selle tege-mine oli põhjendatud. Otseteel läheb laenust majandusse ca 6 milj. kr. Muu osa seisab puu-tumatult reservis.

7) Peale nende seaduste võeti veel vastu terve rida teisi seadusi, mis ühen-duses rahaliste kohustuste tõstmisega. Nendest on tähtsamad seadused, mis on ühenduses riigiametnikkude palkade tõstmisega, vanaduse-lisadega, pensionidega jne. Peale selle on mit-med sotsiaalsed ja vähemad, rahaliste kohus-tustega ühenduses olevad, seadused. Kõikide nende kaudu on aastane kulusumma tõusnud vä-hemalt 7,5 milj. kr. võrra.

Kokkuvõetult näeme, et vastavalt p. p. 1—6 on võetud alalisi rahalisi kohustusi lige-mateks aastateks umbes: raudteede laiendami-seks 5,0 milj. kr.; asunduskapitali arvel 5,0—10,0 milj. (alaliselt); maanteede seaduse läbi-viimiseks umbes 3,0—6,0 milj. kr.; Peipsi vee-pinna alandamiseks 0,25 milj.; sadamate ja vee-teede arendamiseks 0,2 milj.; välislaenu prots. 1,8 milj. kr. Kokku aastas nende ku-lude arvel 15,3—23,3 milj. kr., millest

esimene summa vastab ligemate ja viimane nautuke kaugemate aastate kuludele. Need summad vastavad umbes seniste erakorraliste ja operatsioonide fondide iseloomule. Kuid viimaseks otstarbeks on meil võidud tarvitada aastas kokku ca 12—15 milj. kr. Kuna aga peale nimetatud kulude oleks vaja teistelgi aladel erakorralisi ja kapitaal-kulusid (kaitsevägi, ehitused, tööstuskauband., hoolekanne, haridus j. t.), siis näeme, kui võrra raske koorma on läinud riigikogu juba ette määranud meie ligemate aastate eelarvetele, koorma, mis kokkuvõetult vaevalt vastab riigi üldisele majanduslikule arenemisele ja võimalustele, eriti veel, kui võtta arvesse punkt 7 alal tõstetud kulud.

Võib kindlasti öelda, et säärase üleskrivitud kulude poliitika meile on majanduslikult raskesti läbiviidav ja pressib meie eelarvet ja kodanikkude maksukoormat. Seega on kahtlemata jäetud järgmisele riigikogule pärandus, mis seda raskem, et eelmine riigikogu, kes kõik need suured kavad vastu võttis, ise neid eelarvete korras täies ulatuses täitmisele ei võtnud.

Kuigi majandus-teoreetiliselt kõik need kavatsused on väga vajalised, peab säärases tempos teostamist ja säärase ebaääraselt suurte kohustustega eelarvete koormamist pidama sammuks, mis näitab, et eelmine riigikogu riigi majapidamise kuludes on talitanud väljastpoolt tervet ja põhjendatud majanduslikku kalkulatsiooni. On muudugi täiesti tervitatav, et riigi kulude korraldamisel talitatakse kindla plaani järele, mis teatud pikema aja peale, kuid seejuures on nõudmine, et end ei koormata üle jõu. Sama pilti näeme, kui analüüsime riigi kulude eelarve arenemist viimase kolme aasta jooksul. Selleks toome kulude eelarve võrdluse 1926./27. a. (eelmise riigikogu viimase eelarve) ja 1929./30. a. eelarvete kohta:

	1929./30 a. eelarve	1926./27. a. eelarve	Milj. kr. aruanne
Korralised kulud	80,69	63,26	66,32
Erakorralised kulud	11,82	11,20	12,10
Operatsioonide fondid	1,81	4,02	4,65
Asund. kapital	4,82	4,02	4,65
Kokku	98,14	78,48	88,07

Näeme, et riigi eelarve on tõusnud praeguse riigikogu päevadel tervelt 25% võrra. Korraline eelarve isegi 27% võrra.

Huvitav on tuua võrdluseks, et 1923—25. a., s. o. eelviimase riigikogu ajal, eelarve tõus oli vaid 9%. Seega on läinud riigikogu eelarve suurendamises saavutanud otse rekordi. Suurenemine paistab seda rohkem silma ja pressib kogu meie majandust ja rahvast, et samal ajal ei või me märkida arenemist meie majanduslikus seisukorras, kuna statistilistel andmetel kogu produktsioon meie tähtsamail majandusaladel 1926., 1927. ja 1928. a. on püsinud peaaegu samas väärtuses.

Ma ei hakka siin analüüsima eelarve tõusu üksikuid punkte. Need selguvad osaliselt ka ülaltoodust. Nimetan siiski, et suurem väljaminekute tõusu põhjus on ametnikkude palkade ja tasude tõus, mis näitab tervelt 10,4 milj. kr., võrreldes 1926. ja 1929. a. eelarvetega, mis teeb välja tervelt 40% 1926. a. algeelarve kuludest sel alal. Sellega on jäänud täiesti tagajärjetuks kõik lubadused eelmiste valimiste eel - kokkukohi ja kokkutõmbe asemel näeme suurt laienemist.

Üksikuist aladest näitavad tõusu haridusekulud, hoolekandekulud, asunduse- ja põllumajandusekulud, protsendid, teedekulud ja t. Tagasi on läinud vaid kulud kaub-tööst.-minist. alal.

Säärase kulude suurendamisega ei saa, vaatamata äärmisele maksukoormale, enam harilikude tuludega hakkama, mistõttu 1929./30. a. eelarve kokkusaamiseks tuleb teha juba tervelt 7,35 milj. kr. välis- ja sise-misilaene või soetada avansse.

Võib öelda, et lahkuv riigikogu on riigi majapidamist juhtinud nii, nagu see ei näi olevat kooskõlas rahva majanduslikkude võimete ja arenemisega. Tundub, et riigi majapidamise juhtimisel on võtnud maad mitte kindlad ja erapooletud majanduslikud kalkulatsioonid, vaid poliitilised kaalutlused.

Järgnev riigikogu peab näitama kindlamat kätt, et vähegi kergendada äärmuseni kruvitud eelarvet ja riigi kulude ning sellega maksukoorma pressi. Peaks esimeses järjekorras koondatama tähelepanu rahvamajanduslikule arenemisele kõikidel aladel, aladel.

Kivisüsi, tema praegune tööstus-kaubanduslik seis ja väljavaated tulevikku.

Kivisütööstuse vältav kriis ja tagavarade hulk. — Vördlev hindade langus. — Tööstuse hoogus mehaniseerimine ja töömeetodite ratsionaliseerimine. — SSSR sütööstus. Eesti osa. — Põlevkivi ja tema destillatsiooni saaduste tarvitamine.

Vältav krooniline kriis, mis maailmasõja lõppu-päevist peale on valitsenud kogu maailma kivi sütööstust, pole ka käesoleva tegevusaasta esimeste kuude kestvusel avaldanud lahenemise tunnusmärke ja kõik sinneriisid sihitud nõupidamised ja jõupingutused valitsevast kriisist nii või teisiti leida väljapääsu on lõppenud tagajärjelt. See fakt kriipsutab veel kord alla, et kivisüsi kui küteteine elab üle seestmist kriisi, mille majanduslikku ja poliitilist tähtsust meie küllalt ei jõua hinnata.

Visates pilgu kivisüelademetega geograafilisele asukohale näeme kohe, et nende jaotus nii meie planeedi üksikute mandrite kui ka rahvaste vahel on kõrgemal määral ebaproportsionaalne ja isegi õiglusetu. Ajaloost aga teame, et rahvad, kellel tänini kivisüsi ja raud on oma käest, on alati maailmas etendanud võimsat osa ja teevad seda ka tulevikus. Protsentuaalselt võttes annavad kogu maailma kivisüelademetest:

	%	teistel andmetel %	
Ameerika Ühisriigid	51	48,6	2800—3800 miljard. t.
Kanada	16,4	
Hiina	13,5	
Saksamaa	5,72	4,3 240 miljard. t.
Inglismaa	2,6	3,4 190 " "
Austria	0,8	
Prantsusmaa	0,2	
Belgia	0,2	

Mis puutub SSSR-i laiuldasse maa-alasse, siis on siin umbkaudu tegemist kalkulasioonidega, mis võimaldab palju ja laiaulatuslikke oletusi. SSSR-i geoloogid igatahes hindavad oma lademetega võimsust, Siberi omad ühes arvatud, 476 miljardi tonni peale.

Mis etteoodud arvudest näilikult selgub, on see paratamatu tõsiasi, et Euroopa kivisüetavarad kokku moodustavad ainult 10,8% kogu kivisüe massist ja et Ameerika Ühisriigid oma naabri Kanadaga, omades tervelt 68% kivisüe vallas, absoluutset peremeest etendavad. Ärkab kord 400-miljoniline Hiina rahvas ja vabastab enda lõplikult välissurve mõjudest, siis on tema industrialiseerimiseks võrratud eeldused loodusvarade poolest olemas. Sellest välissurvevõim on siis rahvad, kellel puuduvad oma kivi-

süelademed, hakanud otsima teid uute jõuallikate leidmiseks.

Kivisüe asemele astub langeva vee energia ümbermoodustamine elektrienergiaks. Küteteinena võetakse tarvitusele oma küttevõime poolest alaväärtuslikud materjalid, turvas, põlevkivi jne. Mootori esikohale tungimisega kasvab vedela küteteinena — nafta ja tema raffineeritud osade, bensini, bensooli jne. — tarvitamine iga tunniga.

Teisest küljest on ka raua- ja terasetööstuses paari viimase aasta jooksul tehtud rida uuendusi, mis võimaldavad tulevikus hoida kokku 2% tänini tarvitatavast koksist ja kivisütest.

Sellest siis moodustub see rahvusvahelise kivisüe-kaubaturu rõhuv meeleolu, mis oma välise kuju leiab hindade langemises.

Alates maailmasõja lõppu-päevist on pakkumine kivisüeturul nõudmisest ikka ja alati tulnlisti olnud üle.

„Iron Coal Trade Review“ andmetel on vaherkord kivisüe produktsiooni ja tarvituse vahel viimaste aastate jooksul kujunenud välja järgmiselt (siinjuures on kivisüe peale arvatud ümber ka teised, nagu ligniit, koks ja briketid):

	1913. a.	1925. a.	1926. a.	1927. a.
Maailma kivisüe produktsioon:	1299,6	1301,6	1227,9	1404
Sellest langeb:				
Euroopale	689,5	653,3	577,5	739,0
Ameerikale	532,0	540,4	612,2	560,7
Maailma kivisüe tarvitus:	1247,3	1194,4	1201,0	1307,9
Sellest langeb:				
Euroopale	621,0	539,3	488,1	628,8
Ameerikale	523,6	543,2	598,9	565,5

Alludes raudsele majanduselu reguleerivale seadusele rõhub igal pool pakkumise suur ülekaal kauba nõudmisest kauba hinnad alla ja seda näeme piltlikult ka kivisüeturul. „Board of Trade“ statistiliste andmete järele on Inglise eksportsüte keskmine hind fob, mis veel 1922. a. võrdus 1 naela 2 sch. 7 p. pro tonn (1016 kgr.), 1928. a. nihkunud alla 15 sch. 8 p. pro tonn! Teise autoriteetse allika, „Iron Coal Trades Review“, järele võrdus tonni kivisüte eksporthind fob 1925. a. 16 sch. 4,38 p., kuid juba 1927. a. 14 sch. 7,34 p. Viimane asjaolu ongi selle pineva olu-

korra eeltingimuseks, mis kogu maailma kivisöötööstuses üheltpoolt raske võitluse tööliiskonna ja ettevõtjate vahel palgatariifide ümber kutsub esile ja teisest küljest ikka jälle uusi töötute armeesis maailma saadab. Nii töötasid veel 1925. a. Inglise kivisöötööstuses 1.102.442 inimest, aga juba 1927. a. oli nende arv nihkunud alla 1.023.886 inimese peale.

Tuues võrdlusarve 1913. a. ja seitsme viimase tegevusaasta kohta üksikute riikide suhtes võime saada järgmise ülevaate:

Kivisöetoodang suuremates maades Inglise ajakirja „Economist'i“ järele: 1000 meeter-tonnides.

Aasta	Inglismaa	Belgia	Prantsusmaa	Saksamaa	Poola	P.-Ameer. Ühisr.	SSSR
1913	24.337	5.903	3.338	15.842	748	43.088	2.421
1922	25.534	1.767	2.595	10.834	1.849	36.057	1.027
1923	23.369	1.910	3.140	5.193	3.009	49.736	1.349
1924	22.617	1.947	3.668	9.897	2.685	43.213	1.373
1925	20.590	1.925	3.921	11.052	2.423	43.988	2.113
1926	10.692	2.110	4.285	12.108	2.979	49.729	2.584
1927	21.355	2.298	4.315	12.800	3.174	45.197	2.843
1928	20.306	2.306	4.306	12.644	3.377	47.946	

Ülal äratoodud tabelil on otsustandev tähendus. Esikätt näitab see, et vanade kivisöötööstuste maade, nagu Inglismaa ja Saksamaa, kivisöe tootmisvõime pole veel suutnud tõusta 1913. a. tasapinnale, vaid elab üle suuri vapustusi. Inglise

maal, nagu näha, langes 1926. a. suvel suure streigi mõju all kivisöe tootangu kvantumi määr 50% võrra eelmise 1925. aasta hooaja tegevusega võrreldes. Saksamaa söeproduktiooni kahanemises on jällegi maksmas need eeltingimused, mis peituvad suurel määral Versailles'i rahulepingu paragraafides. Viimastega võõrandati Saksamaalt idas laialdased Ülem-Sileesia kivisöerajooni maa-alad, nagu Kattovitz'i piirkond Poolale, läänes aga Prantsusmaale ja Belgiale.

Kuni suure streigi lahtipuhkemiseni domineeris, vähemalt Euroopa mandri kivisöeturul, Inglise süsi, sellest ajast peale on Saksamaa, eriti aga Ameerika Ühisriigid ja Poola, hakanud oma söele teravalt teid rajama, mis teataval määral ka on õnnestunud.

Millised on kivisöetööstuses endas Euroopa mandril töötingimused ja tööliiskonna elu ja millist teed on sunnitud minema kivisöetööstus tehnilise edu pöörase edenemise tempoj all, selle kohta on paljude ametlikkude komisjonide, statistiliste keskbüroode ja eriajakirjade andmete alusel töötatud välja tabelid, mis on eriti huvitavad selle poolest, et neis leiduvad esimest korda andmed Nõukogude Venemaa kivisöetööstuse kohta.

Viimane seisib tänini sootul eemal üld-rahvusvahelisest kaubandus-tööstuse tuiksoone pulseerimisest ja seega on siis ka seletatavad need diametraalselt vastupidi käivad kuuldused tema elu nähtuste ja faktide suhtes.

(Järgneb.)

Isiklike tarvituste arvestamine äriarvamatus.

Lugejate hulgast on meile esitatud küsimus: Kas koduste kulude arve tuleb tingimata avada ja missugused kulud sealt tulevad kanda läbi? Sellele küsimusele vastame siinkohal avalikult.

Vene kaubandusseadus nõuab koduste kulude arve pidamist. Kuid tähtsus ei seisa mitte arve nimetuses, vaid arve sisus. „Koduste kulude“ arve all mõistetakse kõikide nende kulude arvestamist, mis äripidaja on ärist saanud kas oma isiklike või oma perekonna või isikliku majapidamise tarvete rahuldamiseks. Sellest ka nimetus „kodused kulud“. Säärasteks kuludeks osutuvad nii rahasaamised kui ka kaupade tarvitamine isiklikuks otstarbeks. Seaduse mõiste järele ei ole tähtis, missuguse nimega neid kulusid nimetada, seadus nõuab vaid, et kõik säärased kulud oleksid näidatud eraldi teistest kuludest.

Mis mõte on seesugusel nõudmisel? Katsume seda selgitada väikese näitega.

Ütleme, et kellegi kaupmehe varandus äriaasta alul koosnes järgmistest üksikutest osadest (algbilanss):

Raha	Kr. 500.—
Kaubad	„ 2500.—
Vekslid	„ 300.—
Lahtised nõudmised (võlgnikud)	„ 200.—
<hr/>	
Kokku	Kr. 3500.—

Võlgu ei olnud, nii siis kujutas lõppsumma kr. 3500.— ärikapitali. Teatud aja jooksul olid järgmised äritehingud:

1. Müüs kaupu, mille omahind 2000 kr., ja sai	Kr. 2400.—	5. Kaubasaaja kaebas, et mõned kaubad ei vasta tema nõuetele, ja saab seepärast hinnaalandust	Kr. 20.—
2. Ostis kaupu juure	„ 1500.—	6. Maksis äriteenijale palka	„ 60.—
3. Diskonteeris vekslid Kr. 300.— ja maksis protsente	„ 14.—		
4. Võlgnik maksis oma võla enne tähtaega ja nõudis selle eest 200 krooni pealt à 3% arvealandust	„ 6.—		

Kui vaatleme kõiki toodud tehinguid nende kasu- või kahjutoovuse seisukohast, siis kujuneb äriarvamatutes järgmine kasude ja kahjude arve:

Kahjud (Deebet)		Kasud (Kreedid).	
Protsendid (diskontokulud)	Kr. 14.—	Kaupadest saadud kasu	Kr. 400.—
Hinnaalandused	„ 26.—		
Palgad	„ 60.—		
Puhaskasu	„ 300.—		
	<u>Kr. 400.—</u>		<u>Kr. 400.—</u>

Saadud puhaskasu võib äriomanik tarvitada kas oma isiklikuks otstarbeks või selle arvata kapitalile juure. Esimesel juhul jääb esialgne kapital muutuseta, kuna teisel juhul ärikapital suureneb. Tuleb aga pidada meeles, et äri puhaskasust

kasust tuleb tasuda äri puhaskasumaks ja tulumaks. Oletame, et puhaskasumaks on 30 kr., tulumaks 20 kr. ja äriomanik võtab isiklikuks otstarbeks 100 krooni, siis kujuneb kapitali arve järgmiseks:

Deebet.	Kapitali arve.	Kreedid.	
Puhaskasumaks	Kr. 30.—	Algkapital	Kr. 3500.—
Tulumaks	„ 20.—	Saadud puhaskasu	„ 300.—
Isiklik tarvitus	„ 100.—		
Lõppkapital	„ 3650.—		
	<u>Kr. 3800.—</u>		<u>Kr. 3800.—</u>

Eelmist näidet lähemalt vaatlusele võttes selgub meile nii mõnigi tõsiasi, mille üle me seni ei ole lähemalt järele mõtelnud või mis meile oli arusaamatu. Nimelt selgub, et

1) milgi tingimusel ei tule segada ära puht-ärikulusid (nagu makstud protsendid, hinnaalandused, palgad, üür, äriruumide korrashoid jne.) ja isiklikke tarvitusi;

2) ärikulud kuuluvad mahaarvamisele äri üldtuludest (bruttokasust);

3) isiklikud tarvitused kuuluvad mahaarvamisele äri puhaskasust;

4) puhaskasumaks ja tulumaks ei kuulu mitte mahaarvamisele äri brutto-kasust, vaid puhaskasust;

5) äri puhaskasu kantakse kapitali arvele, seepärast tulevad ka isiklikud tarvitused kui ka puhaskasu- ja tulumaks lõplikult kanda mitte kasude ja kahjude arvele, vaid kapitali arvele.

Ei ole aga soovitav, et kapitali arvet aasta jooksul mitmesuguste sissekannete kaudu tumestataks, vaid et muutused kapitali arvel võetaks ette ainult üks kord aastas, nimelt aastaaruande lõpetamise puhul. Seepärast isiklikud tarvitused tulevadki esialgu kanda mingisugusele eriarvele, milleks seadus soovitabki „koduste kulude“ arvet. Et aga äris otsekoheste teguritena tegutsevad kapital ja äri, siis figureerib äriomanik siin kolmanda isikuna nagu iga teinegi ärisõber. Suhete selgitamiseks ärisõpradega avame aga harilikult igale nende isikliku arve reskontros. Sama suguse arve avame ka äriomanikule ja kanname sellele arvele kõik, mis äriomanik aasta jooksul äri rahas või kaupades (kaubarvestatakse omahinnaga) on saanud ja mis tema äriks on annud. Arve lõpptulemuse kanname aasta lõpul kapitali arvele. Nii kaob igasugune tarvidus pearaamatus eriti avada „koduste kulude“ arve.

J. Lp.

Kaupmees kultuuri levitajana.

Majanduselu tundjail võib olla ainult üks arvamine selle kohta, et kaubandusel on tähtis ulesanne ühiskonnas ja et kaupmehe amet seepärast on tähtis amet. Needki, kelle meelest kaubandus — eriti väikekaubandus — tuleks korraldada teisiti kui ta tegutseb praegu, tunnustavad vist peaaegu üldiselt, et ilma kaubanduseta ei saa elada. Sellest asjaolust järgneb ka praegusel tööjaotuse ajal, et peab olema inimesi, kes oma elutegevuseks anduvad kaubandusele, s. t. kaupmehi.

Selle kõrval aga ei tohi unustada teist ülesannet, mis kaupmeeste osale langeb puhtmajandusliku tegevuse kõrval. Kaupmeeskond on olnud — eriti vanematel aegadel — kultuuri levitaja võib-olla suuremal määral ühestki teisest ühiskonnakihist. Kui tahetaks koostada eriuurimus kaupmehe osast kultuuri levitajana, siis peaks kindlasti sellest kirjutama mitu paksu köidet. Käesolevas kirjutises võime riivata seda küsimust ainult lühidalt.

Tuletame enne mõne sõnaga meele, millist osa on etendanud kaupmees ainelise kultuuri levitajana. Vanemal kultuuri ajajärgul oli otsekohene kaupmeeste klass muidugi tundmata. Tundgides muinasaega, nii kaugemale kui üldse pääsime, leiame, et igasugune tööjaotus seekord oli tundmata. Siiski võib juba väga vara, vähemalt mõne rahva keskel, märgata, et kaubanduslik tegevus koondub peaaesjalikult mõnede üksikute inimeste kätte. See kauplemine sündis teadagi koguni teisiti kui praegu. Ühtki üldiselt tunnustatud maksuvahendit, mis vastaks meieaegsele rahale, siis ei tuntud, vaid kaup vahetati kauba vastu. Kõige vanematel aegadel vahetas „tööstur“ otsekohe teise „töösturiga“ kaupa, millest see soovis loobuda mõne teise eseme omandamiseks. Ühe hõimkonna liikmete vahel kestis säärane vahetuskauandus ikka veel edasi, kuid juba õige varasel ajal hakati vahetama kaupa, mida leidis mõne teise hõimkonna asupaigas, säärase kauba vastu, mida omas oma hõimkond. Oli aga tarviline võtta ette pikki teekondi, — esimesed ärireisid — et teostada vahetamist. Siis ei saanud ka igaüks vahetada endale nii väikest kaubahulka kui ta isiklikult vajas. See oleks olnud liig raske. Seevastu mõned hõimkonna liikmed tulid mõttele korjata suurema hulga hõimkonnal leiduvat kaupa, mida nende teada vajas võõras hõimkond, ning vahetada see teiste kaupade vastu, mida

soovis oma hõimkond. Nõnda sündisid esimesed kaupmehed, sest võime õigusega neid nimetada kaupmeesteks, kuigi nad ainult ajutiselt kauplesid ja ärireiside vaheajal istusid rahulikult kodus nagu teisedki hõimkonna liikmed. Võime päris kindlasti oletada, et kõige kaugemale nägijad, algatusvõimelisemad ja kohasemad mehed olid need, kes katsusid korraldada mõlemale asjaosalisele kasulikku kaubavahetust. Paistab ehk kummaline, kuid tuleb siiski pidada tõsiasjaks, et esimene otsekohene kaubandus oli „väliskaubandus“. Enne kui kaubavahetus üksikute hõimude vahel arenes suuremal määral, ei olnud vaja „detailkaubandust“. Oma hõimude keskel oli loomulikult sellel, kes vajas oda, võrdlemisi kerge leida meest, kel oli kaks oda, kuid kes jälle vajas ränikivi või midagi muud ning seepärast soovis vahetada oma oda mõne teise asja vastu.

On vist võimatu selgitada, kus ja millal kauplemine sai alguse. Tõenäoliselt algatasid mitmed hõimud erikohtades ühendusi teiste hõimudega, kes olid asetunud elama lähemale või kaugemale nende asukohast. Igatahes on kindel, et juba 6000 aastat enne Kristuse sündimist olid moodustunud suured kaubateed, milliste ümbruses just võime märgata ainelise kultuuri mõjude liiklemist. Põhja-Aafrika ja Ees-Aasia igivanad kultuurimaad olid elavas muinasaja kaubavahetuses teineteisega ja teiste lähedaste maadega. Ka voolas juba vanasti eriti rikkast Indiast kaupa kaugematesse läänepoolsetesse maadesse. Juba nii kaua tagasi, kui eelpool nimetatud ajajärk, võib kohata erilisi kaubandust harrastavaid rahvaid, kes oma erialaks olid võtnud teiste rahvaste vahelise kauplemise eest hoolitsemise. Nad tegutsesid seega — tarvitame uueaegset sõna — transiitkaubanduse alal. Niisugune rahvas, arvata-vasti kõige vanem, olid hetid, nagu neid nimetatakse piiblis. Praeguste oletuste järele olid hetid Indo-Euroopa tõugu. Hiljematel aegadel kreeklased, kõigepealt aga vist fõniiklased, võtsid oma mureks teiste rahvaste vahelise kaubanduse kogu selles maakera osas. Vähe on teada sellest, missugust osa nende rahvaste kauplemine on etendanud ainelise kultuuri levimises, niisama puudulikud on teated selle kohta, milliseid teid mööda sündis kauplemine. Paremini võime juba hinnata nende kauplevate rahvaste tähtsust vaimlise kultuuri levitamise alal.

(Järgneb.)

Kuidas hoiduda kirjutusmasinate hävimisest.

Arielus on haigeaks kohaks ebakohane ümberkäimine büroomasinatega. Toome siinkohal mõned juhatused kirjutusmasinate korrashoiu kohta, mis alal meil patustatakse kõige rohkem.

Vähemates ärides, kuś ainult üks, kaks või kolm kirjutusmasinat tarvitusel ja järelevalve ning juhatus on omaniku enese käes, valvatakse küll ka selle järele, et büroo varandusest nõutaval määral peetaks lugu. Kuid ta hea tahe ei ulatu kaugele, kui ta ise ei oma tarvilisi kogemusi praktilises masinakirjutuses või ei ole küllalt tunnud huvi masina mehhanismiga lähemalt tutvumiseks. Ainult nende kogemuste omamisel võib ta üldse otsustada, kas ta personaal masinaid tõesti täies ulatuses kasutab, neid õigesti käsitab ja nendega korrapäraselt käib ümber.

Suuremates ettevõtetes on kirjutusmasinad peaaegu alati jäetud nende tarvitaja omavoli hoole. Paljudel juhtudel pole büroo juhatajal endal aimu masinakirjutusest. Sarnasel korral ei suuda ta ka alluvate ametnikkude võimeid õigesti hinnata. Teistel juhtudel ei ole büroo juhatajad üldse huvitatud kirjutusmasinate ümberkäimisest. Nad leiavad selle ülesande endale tihti alandavaks või jälle täiesti üleliigseks.

Nii puudub tegelik kontroll. Keegi pole huvitatud sellest, kuidas käiakse ümber kirjutusmasinatega. Nii on ka mõistetav, et kirjutusmasinate paranduskulude arved suuremates ettevõtetes alatasa kasvavad, pealegi veel, kus tööpalgad järjekindlalt kallinevad, materjalid ja tagavaraosad aga hinnas ei lange.

Soliidse vabriku kirjutusmasinal (välja arvatud sõjaaegne kaup) ei tohiks tekkida rikked, kui masinat käsitatakse õigesti. Vähemalt esimese viie aasta jooksul ei tohi tekkida mingisugust parandamise vajadust.

On selgunud, et kirjutusmasinad seda rohkem kuluvad, mida sagedamini vahetatakse personaali. Ei tohi aga siinjuures unustada, et on olemas palju masinakirjutajaid ja mitte vähem kirjutajannasid, kes oma ande ja kalduvuste tõttu sellele kutsele üldse ei vasta. Raudsepp ei suuda teha kuldsepa töid. Käsi, mis on harjunud töötama luuga, ei ole kohane töötamiseks kirjutusmasinal.

Paljud ei oma arusaamist kirjutusmasina peenest mehhanismist, paljud ei omanda kogu eluajal kergelt, vedrutavat lööki, milline ükski võimaldab ja kindlustab masina õige kasutamise

ja selle eluea kestvuse. Muidugi mõista omavad naisterahvad kerge löögi suhtes „õnnelikuma käe“, kuid vaatamata sellele võib sagedasti panna tähele, et enamus õrnema soo esindajaid taob hooga kirjutusmasina klahvidele, mis annab mulje, nagu oleks nende ülesanne püstitada rekorde kirjutusmasina kummrullide lõhkumises. (Teatavasti kannatab kirjutusmasinal kummrull ebaõigel tarvitamisel kõige enam.)

Enamasti peitub viga puudulikus õpetuses. Koha peale asumisel seletatakse uhkesti ja veenvalt, nagu seda ka sagedasti näeme kohaotsimiste kuulutustest, et töötotsija on „vilunud“ masinakirjutaja jne. Hiljem selgub aga, et see vilunud masinakirjutaja just „selle süsteemi“ masinal ei ole õppinud. Igatahes ollakse ekslikul teadmisel, et kirjutusmasinal selge kirja saamiseks on vajaline tublisti taguda klahvidele. Tulemus on see, et kirjad näevad välja nagu graveeritud. Kõik punktid, kommad ja jooned on kirjaploognast kui ka sõepaberist läbi löödud ja väike „o“ tekitab igakord paberisse ilusa augu.

Kuid mitte alati ei peitu põhjus puudulises õpetuses. On olemas näiteks palju inimesi, kes vaatamata suurele vaevanägemisele, iial ei suuda omandada kergelt lööki. Niisugused masinakirjutajad võivad kõige parema kirjutusmasina lühikese aja jooksul teha täiesti kõlbmatuks. Kui siiski on kirjutusmasinaid, mis niisugusel ümberkäimisel peavad aastaid vastu, siis võib seda lugeda edenenud kirjutusmasinatööstusele eriliseks kiituseks.

Lõhkuvale löömisele seltsib juure veel liialdatud „puhastustuhin“, mille all masin küll meeste juures kannatab vähem. Nad ei puhasta masinat enamalt jaolt üldse. Kuid selle juures peatume hiljem. Esmalt tahame naelutada kinni üldise pahe — radeerimise. Mis oleks küll öeldud varemadel aegadel, kui kirjutati ainult käsitsi, (korrespondendile, kel alaliselt radeerimisnuga või -kumm oleks asunud kirjaploogna kõrval ja kes igas teises või kolmandas reas oleks teinud parandusi — radeerimisi? Kindlasti oleks niisugune saamatu inimene tegevusest eemaldatud. Julgen tõendada oma kogemuste põhjal, et korralik ja tubli masinakirjutaja, mitte mõni mehaaniliselt tippija või kopeerija, radeerimiskummi peaaegu üldse ei vaja. Julgen väita, et radeerimised ja parandused masinal kirjutatud kirjas pole muud kui võime tuse ning mõtteahtuse ja pealiskaudsuse tunnused

märgid. Vabandavaks põhjuseks meie oludes oleks ehk vähemates büroodes tuua ette asjaolu, et ettevõtte sisemine organisatsioon jätab soovida. Oleneb ju palju üldisest organisatsioonist, sest kaubanduslikus elus tekitab samuti kui mujal üks puudus teise, üks viga on teise vea põhjuseks. Eriti siin on tähtis, et masinakirjutajat ei eksitaks teised kaastöölised. Samuti pole mõeldav, et kirjutusmasin asuks büroos käidaval kohal, kus igaüks, kel on tegemist ettevõttega, masinakirjutajat eksitab. Kus aga on viidud läbi enam-vähem läbimõeldud organisatsioon, on tungivalt soovitatav masinakirjutajakirjutajanna palkamisel teha katseid kohasoovija kandidaadi võimete kindlakstegemiseks, kas dikteerides kirja või stenogrammi, kusjuures ma-

sinakirjutajale radeerimiskummi mitte anda. Palgata tuleks siis kirjutaja, kes radeerimiskummi peaaegu sugugi ei vaja. Niisugust valikut ei tule hiljem kellelgi kahetseda

Mis kasu on sellest, kui keegi metsikult taob kirjutusmasina klahvidele, sealjuures aga peatub iga teise rea juures, et „väheke radeerida“? Selleks radeerimiseks viidetud aega on teine kirjutaja, kes töötab natuke aeglase-malt ja ettevaatlikumalt, võiks isegi öelda arukamalt või mõistlikumalt, kasutanud otstarbekohaselt, sealjuures veel paremusega, et tema kirjad on välimuselt puhtamad. Ta on kokkuhoidlik mitte ainult radeerimiskummi suhtes, vaid ka söepaberi kulu mõttes — ja peasjaliselt: ta ei riku masinat! (Järgneb.)

Autode ja jalgrataste sissevedu Eestisse 1928. a.

1928. a. jooksul on veetud sisse Eestisse:

a) Sõiduautosid:

Am.-Ühisriikidest	415 tk.	1.225.408 kr.	väärtuses.
Prantsusmaalt	36 „	113.323 „	„
Itaaliast	5 „	16.016 „	„
Saksamaalt	4 „	10.210 „	„
Inglismaalt	3 „	7.200 „	„
Rootsist	2 „	6.600 „	„
Daanist	1 „	2.500 „	„
Kanadast	1 „	2.420 „	„
Kokku 518.698 kg.	467 tk.	1.383.677 kr.	väärtuses.

Sõiduautode aluseid:

Rootsist	2 tk.	3.500 „	„
Kokku autosid ja aluseid	1.387.177 kr.	väärtuses.	

b) Veoautosid:

Lätist	4 tk.	12.500 kr.	väärtuses.
Prantsusmaalt	1 „	6.400 „	„
Soomest	1 „	1.000 „	„
Kokku 14.946 kg.	6 tk.	19.900 kr.	väärtuses.

Veoautode aluseid:

Am.-Ühisriikidest	191 tk.	391.806 kr.	väärtuses.
Prantsusmaalt	9 „	23.509 „	„
Saksamaalt	1 „	3.500 „	„
Kokku 209.557 kg.	201 tk.	418.815 kr.	väärtuses.

c) Mootorrattaid:

Am.-Ühisriikidest	29 tk.	24.362 kr.	väärtuses.
Inglismaalt	13 „	8.115 „	„
Saksamaalt	5 „	3.325 „	„
Lätist	4 „	2.750 „	„
Austriast	3 „	2.250 „	„
Belgiast	4 „	2.166 „	„
Prantsusmaalt	3 „	1.621 „	„
Rootsist	1 „	725 „	„
Kokku 9.852 kg.	62 tk.	45.314 kr.	väärtuses.

Mootorrattaste küljekorve:

Am.-Ühisriikidest	17 tk.	3.314 kr.	väärtuses.
Saksamaalt	2 „	560 „	„
Inglismaalt	2 „	360 „	„
Kokku	21 tk.	4.234 kr.	väärtuses.

Mootorrattaste osi 1.235 kg. 5.677 „

d) Jalgrattaid:

Saksamaalt	7216 tk.	562.515 kr.	väärtuses.
Inglismaalt	4228 „	389.206 „	„
Daanist	1839 „	156.353 „	„
Lätist	1561 „	144.882 „	„
Prantsusmaalt	900 „	81.305 „	„
Rootsist	422 „	39.877 „	„
Belgiast	500 „	37.715 „	„
Soomest	95 „	8.395 „	„
Am.-Ühisriikidest	71 „	760 „	„
Austriast	7 „	553 „	„
Danzigist	3 „	270 „	„
Hollandist	1 „	94 „	„
Leedust	1 „	10 „	„

Kokku 251.716 kg. 16.780 tk. 1.421.935 kr. väärtuses.

Jalgratta osi 77.566 kg. 259.901 „

Peale selle on toodud sisse autoosi 48.590 kg. 139.549 kr. väärtuses. Kokku võttes on 1928. a. jooksul jõuvankreid, nende aluseid, osi ja jalgrattaid ühes osadega veetud sisse kogusummas 3.702.502 kr. väärtuses.

Võrreldes 1927. aastaga on sõidu- ja veoautode ning nende aluste sissevedu tõusnud tunduvalt.

See näitab, et ka meil on tarvidus jõuvankrite järele ja oma ostujõu kohaselt rühime sarnaspoole, kuhu liikumise kiirus ja jõuvankrite areng meid sunnib minema.

Kaubandus-tööstuskoja teateid.

Kaubandus-tööstuskoja nõukogu koosolekult

16. aprillil 1929. a.

16. aprillil s. a. pidas Kaubandus-tööstuskoja nõukogu oma järjekorralist koosolekut. Juhatas nõukogu esimees hr. K. Päts.

Päevakorras oli:

1) Muudatused ärimaksukomisjonide koosseisudes.

a) Tallinna I jaosk. ärimaksukomiteest on lahkunud komitee liikmed hrad Aleksander Puhk ja Jaan Jõhvikas. Juhatus esineb ettepanekutega komitee liikmeteks valida hrad Paul Vinter ja Jaan Jõhvikas (endine).

b) Tallinna II jsk. ärimaksukomiteest on lahkunud komitee liige hra Aleksander Keigla. Juhatus paneb ette tema asemele valida komitee liikmeks hra Alfred Metti.

c) Tallinna III jsk. ärimaksukomiteest on lahkunud komitee liikmed hrad Jüri Martinson, Otto Pallas ja Hermann Reivas; nende asemikud hrad Johan Rumberg ja Jüri Martinson on kutsutud nende asemele, kuid viimane nendest, nimelt Jüri Martinson, langes välja loosi läbi. Komitee liikme asemik hra August Jürgens on ise tagasi astunud. Juhatus esineb ettepanekuga valida komitee liikmeteks hrad Alfred Miller, Martin Pajusson ja Alfred Sinisoff ning asemikkudeks hrad Hans Sinisoff, Jüri Martinson ja Georg Villenus.

d) Tallinna IV jsk. ärimaksukomiteest on loosi läbi lahkunud hra Eugen Christiansen. Juhatus esineb ettepanekuga ta valida tagasi.

e) Tallinna V jsk. ärimaksukomiteest on lahkunud komitee liige hra Hans Kukk. Tema asemele on astunud asemik hra Gustav Vernik. Juhatus esineb ettepanekuga G. Verniku asemele valida uueks asemikuks hra J. Vanaveski.

f) Narva ärimaksukomiteest on loosi läbi lahkunud hra Gustav Tensing ja komiteest on arvatud välja hra Peeter Lemming. Juhatus esineb ettepanekuga valida tagasi hra Gustav Tensing, hra Lemmingu asemele astub asemik hra J. Kops.

Nõukogu kinnitab kõik juhatusel ettepanekud.

2) Käsitööseaduse eelnõu ja käsitöökoja küsimus.

Riigikogusse esitatud väike- ja kesktööstuse kutseesinduse seaduseelnõu, väike- ja kesktöös-

tuse kutseesinduse seaduse elluviimise seaduseelnõu ja ühenduses nendega esitatud Kaubandus-tööstuskoja seaduse muutmise seaduseelnõu näevad ette Koja V sektsiooni likvideerimise ja iseseisva Väike- ja Kesktööstuskoja loomise. Koja nõukogu on juba oma eelmistel koosolekutel küsimust arutanud, asudes seisukohale, et ei ol otstarbekohane lõhkuda Koja V sektsiooni ja koondada temasse kuuluvad kesk- ja väiketööstureid kavatsetava ühise koja alla koos äritunnistusteta tegutsevate käsitöölisega, kelle huvid erinevad kesk- ja väiketöösturite omadest.

Nõukogu, küsimust veel kord põhjalikult kaaludes, võttis vastu järgmise resolutsiooni:

1. Koja nõukogu rõhutab veel kord, et ta täiel määral pooldab, et äritunnistusteta tegutsevad käsitöölised saaksid oma iseseisva käsitöökoja, kuid selle teostamiseks tulevad enne töötada välja alused käsitöölise registreerimiseks.

2. Juhatusel teha ülesandeks küsimuse lähemaks kaalumiseks moodustada erikomisjon.

5) Seaduskõlvatu võistluse vastu. Ühenduses seaduseelnõuga kõlvatu võistluse vastu küsib kaubandus-tööstusministerium Koja arvamist järgmistes küsimustes:

1. Mitu hooaja- ja inventuurmüüki oleks soovitav lubada üksikutele ettevõtetele?

2. Mis aastaajal (kuul) äri võib korraldada hooaja- ja inventuuriväljamüügi?

3. Kui pikk kestvusaeg üksikuks väljamüügiks oleks küllaldane?

Need küsimused olid kaalumisel Koja II ja III sektsioonis.

II sektsioon asus seisukohale, et

1. väljamüüke võiks korraldada kõige rohkem kaks korda aastas, mis oleksid ühtlasi ka hooaja väljamüükideks;

2. esimese väljamüügi ajaks oleks jaanuari või veebruarikuu, teiseks — juuli või august;

3. väljamüük võiks kesta mitte üle 15 päeva.

III sektsiooni arvates jatkuks ühest väljamüügist aastas 15 päeva kestes, millist äriomanik võiks korraldada oma äranägemisel ükskõik mis kuus.

Juhatus on ühinenud II sektsiooni seisukohaga.

Nõukogu ühineb II sektsiooni ja juhatusel ühise seisukohaga ja leiab, et väljamüügi lubade

andmine peaks kuuluma Kaubandus-tööstuskoja võimkonda.

Järgmine nõukogu koosolek otsustati pidada ära 7. mail s. a.

Koosoleku lõpp kell 16.30.

Tähelepanemiseks kauba-laevade kapteneile.

Mereasjanduse peavalitsus teatab, et kaubalaeva kaptenid, viibides laevaga välismaal, on kohustatud igal juhul (avarii korral, toidumoon, vee või orderi jne. vastuvõtmiseks) sadamasse sisse sõites registreerima laeva Eesti konsulaadis. Ka hädasadama otsimisel on laeva konsulaadis registreerimine sunduslik. Juhul, kui sadamalinnas, kus laev viibib, ei ole Eesti konsulaati, on laeva kapten kohustatud „konsulaarseaduse“ § 51 põhjal kirjateel saatma alljärgneva vormi järgi kokkuseatud teatelehes nõuetavad teated meie peakonsulaadile samas riigis.

Mereasjanduse peavalitsus palub Eesti kaubalaeva kapteneid kõike ülaltähendatud pidada silmas ja seaduslikust korrast hoida kinni.

Teatelehe vorm:

Eesti konsulaadile
(asukoht)

1. Laeva nimetus:
2. „ tüüp:
3. „ takelaaž:
4. „ registri nr.:
5. „ kodusadam:
6. „ netto-mahutus:
7. Sõidab sisse (sadama nimetus): „ „ 19... .
8. Missuguse laadungiga:
9. Laadungi hulk:
10. Prahihind (võimaluse korral):
11. Sõidul (väljasõidu — sihtsadam):
12. „ laadimiseks (kuhu):
13. „ lossimiseks (kuhu):
14. „ orderi vastuvõtmiseks:
15. „ laeva moona või süte jne. võtmiseks:
16. „ remonti (parandusele):
17. Laeva esindaja (maakler) on:
18. Lähemal ajal kavatseb sõita:

„...“.....19.....

.....
laevajuht.

Alus: Mereasjanduse peavalitsuse ringkiri 9. aprillist 1929. a. nr. 5704.

Laevasõidu 7⁰/₀ krediit.

Nagu rahaministeerium Kojale teatab, on nüüd lõplikult formaliteetid teostatud Pikalaenu-pangast laevasõidule 7% krediidi väljaandmiseks. Krediidi kogusumma on 300.000 kr. Väljaandmise kord on vastav Pikalaenu-panga korrale.

Aprillikuu esimesel poolel on registreeritud järgmised uued firmad:

1. Elmar Andresson, Vana-Põltsamaa vald, segakauplus.
2. Agnes Baltmischkis, Tallinnas, toiduainetekauplus.
3. Robert Friedemann, Kärü alev, võõrastemaja.
4. Kaubanduskontor Elgen E. Gendel, Tallinnas.
- ✓ 5. Josef Glaudanipärijad. Esimehe Eestimaa mehaaniline paberoskikestade ja papitööstuse vabrik „Georgi“, Tallinnas.
6. A. Josset & Pojad, Tartus, jalanõudeäri.
7. Jaan Kuigo, Rõngu alev, segakauplus.
8. Bertha Lepp, Petseris, koloniaalkauplus.
9. August Leppik, Põltsamaal, toiduainetekauplus.
10. Jaan Luden, Tallinnas, segakauplus.
11. Vassili Malachov, Petseris, segakauplus ja teemaja.
12. Villem Nilgo, Tallinnas, toiduainetekauplus.
13. Elisabeth Otsmann, Saue v., toiduainetekauplus.
14. Johann Pingelli, Võrus, saapakauplus.
15. Hugo Rokk, Vigala v., koloniaalkauplus.
16. Moeäri La femme chic S. Sokk, Tallinnas.
17. J. Võmma, Raiküla v., koloniaalkauplus.

Aprillikuu esimesel poolel tegevuse lõpetanud firmad:

1. Eduard Pull, Vana-Põltsamaa vallas, segakauplus.
2. Eduard Reinok, Koigi vald, segakauplus.

Abieluvaranduse lahutamise lepingud.

Varanduse lahutajate nimed	Mis ajast	Riigi Teat. Nr. Nr.	Elukoht
Mihkelson, Karl ja tema abikaasa Marie, sünd. Peet	26. I. 29.	"	Nehatu vald, Hallikivi t.
Tuul, Johan Tõnise p. ja tema abikaasa Emilie Matsi t., sünd. Tulf	22. XI. 28.	R. T. nr. 17 1. III. 29	Viljandim., U. Suislepi vald.
Jako, Felix Johani p. ja tema abikaasa Ida Johani t., sünd. Adolf	22. XI. 28.	"	Viljandim., Heimtali vald.
Siiberg, Eugen Kaarli p. ja Isand, Elfriede Hendriku t.	26. X. 28.	"	
Saar, Tõnis Jüri p. ja tema abikaasa Helene Jaani t., sünd. Rossmann	22. XI. 28.	"	
Vain, Jaan Mardi p. ja tema abikaasa Johanna Tõntsu t., sünd. Tiidermann.	26. X. 28.	"	Pärnum., Metsa küla.
Lokko, Gustav Mihkli p. ja tema abikaasa Helene Mihkli t., sünd. Janni	7. VI. 28.	R. T. nr. 22 19 III. 29	
Rõhema, Rudolf Ado p. ja tema abikaasa Marie Jaani t.	30 IV. 28.	"	Tartu, Õnne t. 24.
Schultz, George ja tema abikaasa Gerda, sünd. Räch.	1. X. 28.	"	
Oldt, Leopold-Julius Jaani p. ja lesk Kõrevares Marta-Hilda-Pauline Mihkli t., sünd. Leppik	5. V. 28.	"	esimesel: Tartu, Tiigi t. 62. teisel: Tartu, Tähe t. 123.
Jõgar, August-Eduard Jüri p. ja tema abikaasa Hilda-Elisabet, sünd. Kana	4. VII. 28.	"	Tartum., Saadjärve vald.
Pärilin, Hugo Aleksandri p. ja tema abikaasa Helmi Samueli t., sünd. Vask	16. IV. 28	"	Tartumaal, Kuremaa vald.
Jürgens, Martin Mardi p. ja tema abikaasa Elisabeth Ado t.	28. XII. 28.	"	Virum., Palmse vald.
Leppa, Jaan Jaani p. ja tema abikaasa Elenore Augusti t., sünd. Brücker	14. VII. 27.	"	Narva, Lese t. 10.
Resen, Emil Gustavi p. ja tema abikaasa Linda Jakobi t., sünd. Manglus	13. III. 29.	R. T. nr. 23 22. III. 29	Tallinn, Vambola 7—1.
Ustal, Boris ja Kilm Magda	9 II. 29.	"	Nõmme, Pikk t. 16.
Scheranoscher, Ephraim ja tema abikaasa Beine, sünd. Kronstadtskaja	9. II. 29.	"	Tallinn, Vase t. 10—3.
Paust, Hans-August Hansu p. ja tema abikaasa Helene-Marie Abrami t.	9. II. 29.	"	Harjum., Kurna vald.
Kõnnapu, Albert ja tema abikaasa Salme, sünd. Torrim	15 III. 29.	"	Virumaal, Haljala vald.

Majanduslikke teateid kodu- ja välismaalt.

Eesti Panga tegevus 1929. a. esimesel veerandil.

Eesti Panga tegevus käesoleva esimese kolme kuu jooksul on möödunud krediitide andmises teatava tagasihoiu tähe all. See tagasihoidlikkus on, võttes arvesse passiivset kaubabilanssi, nähtavasti õlnud põhjendatud. Laenude summa on

1. jaanuarist 31. märtsini kr. 31,86 milj. pealt langenud kr. 31,63 milj. peale, nii et krediitipiiramisest sõna tõsisel mõttes ei saa olla juttu. Vekslite portfelli on 14,51 milj. krooni pealt tõusnud 15,29 milj. kroonile, teised laenud aga on langenud 17,35 milj. kroonilt 16,34 milj. kroonile. Hoiusummad Eesti pangas on kolme esimese kuu jooksul 23,41 miljoni krooni pealt läinud ta-

gasi 19,74 milj. krooni peale. See tagasimineku on sündinud peamiselt riigi summade arvel. Rahamärkide ringvool näitab ainult väikest tagasiminekut (36,43 milj. pealt 36,26 miljonile kroonile). Ühenduses sisseveo suurenemisega on kulla ja välisvaluuta tagavarad 31,45 milj. pealt langenud 28,50 milj. kroonile. Seeläbi on katteprotsent esimese veerandaasta 52,55 pealt kahanenud 50,89% peale. Kuna katte alammäär on põhikirja järele 40%, siis tuleb panga praegust positsiooni lugeda täiesti kindlaks.

Majaomanikkude ja majandusringkondade kõnekoosolek Tartus.

Pühapäeval, 21. aprillil, peeti Tartus majandusringkondade ja majaomanikkude ühise valimiskomitee organiseerimisel kontsert-kõnekoosolek Bürgermusse saalis. Osavõtt koosolekust oli ülilav. Ruumikas saal oli rahvast puupüsti täis juba enne koosoleku algust; rahvas täitis isegi kõrvalruumid ja paljud pidid minema tagasi. Kõnedega esinesid peakonsul Joakim Puhk teemil „Poliitilised parteid kihihuvides“ ja ins. E. Masik teemil „Meie majandusliku nõrkuse põhjused“. Kõnesid kuulati suurima tähelepanuga ja nad võeti vastu üksmeelse kiiduavaldusega. Oli näha, et rahvas on põhjani tüdinenud poliitiliste parteide mängust ning kiidab heaks riigikogus tulevikus kogu riigi majandusliku arenemise esiplaanile töstmise, mida ka kõnelejad kindlasti rõhutasid ja nõudsid.

Kontsertosas esinesid kenade rahvuslikkude paladega pr. Kopli-Viegand, Tartu majaomanikkude seltsi laulukoor ja tuletõrje orkester. Lõpuks lauldi hr. Alliku ettepanekul „Eestimaa, mu isamaa“.

Elumaksumus 1929. a. esimesel veerandil.

Elumaksumuse indeks viimastel kuudel näitab järgmist liikumist:

	jaan.	veebr.	märts.	märts. 1928
Toitmine	128	132	136	117
Üldindeks	117	119	122	111

Toitmine on muutunud kallimaks, kuna korterid, küte, riietus jne. peaaegu sugugi ei ole muutunud. Võrreldes eelmise aasta sama ajaga on tõusnud rasvaainete, leiva, kartuli jne. hinnad, mis qsalt on ühenduses läinud aasta ikaldusega.

Suurmüügihindade indeksi liikumine.

(1913. a. 100) on näha alljärgnevast tabelist:

	jaan.	veebr.	märts	märts 1928.
Sisseveokaubad	104	106	109	107
Väljaveokaubad	142	142	143	142
Üldindeks	119	121	123	121

Kui suurmüügihindade indeks ka viimastel kuudel on kerkinud, siis ei ole see võrreldes eelmise aastaga kuigi suur. Vahekorral sisseveo- ja väljaveokaupade indeksite vahel on endiselt soodus. Võrreldes eelmise aastaga on langenud teravilja, jõutoitude ja lina hinnad jne., kuna aga või, liha ja mitmesugused tööstussaadused on kallinenud.

Protestitud vekslite arv.

1929. a. esimese veerandi jooksul on Eestis protestitud üldse 18.538 vekslit 4.399.048 krooni väärtuses.

Protestitud vekslite summa, mis veebruaris tunduvat vähenes, on märtsis jälle hoogsalt tõusnud, ületades kaugelt jaanuaris protestitud vekslite kogusumma.

	Vekslite arv.	Kroonides.
Jaanuaris	6.141	1.423.129.24
Veebruaris	5.809	1.213.653.44
Märtsis	6.588	1.762.266.07

Võrreldes eelmise aasta samade kuudega on protestitud vekslite kogusumma kohutavalt tõusnud.

Liikumisasjanduse päev auto- ja mootoritenäituse ajal.

Näituse komitee otsustas oma koosolekul 16. aprillil korraldada näituse pühapäeval, 5. mail, Tallinnas „liikumisasjanduse päeva“, mille eesmärgiks on teede ja liikumisajanduse propageerimine. Kavast oleks „autode, jalgrataste, vooimeeste ja t. liikumisabinõude korso“ läbi linna, kus paljud osavõtjad oleksid dekoreeritud lilled ja rohelisega. Näituse juhatuse poolt antakse auhind parimale korso-esinejale. Peale selle on kõned näituse platsil ja raadios teedeasjanduse, liikumisabinõude ja mootorite kohta.

Päeva korraldamist juhivad autoklubi poolt 4-liikmeline komitee.

Ajalehtede liikumisajanduse erinumber autonäituse avamise päeval.

Näituse komitee otsustas oma koosolekul 16. aprillil meie teede ja liikumisajanduse selgitami-

seks ja propageerimiseks pidada soovitavaks, et meie tähtsamad ajalehed näituse avamise päeval ja pühapäeval ilmuksid erinumbrina. Selles ilmuksid kirjutised sisukohaselt ning näituse komitee kaudu hangitaks lehtedele illustreeritud kuulutisi ja selgitavaid kirjeldisi firmade poolt.

Sõiduhindade alandus 7. Tallinna näitus-messile sõitjatele välismaa raudteedel.

Teatavasti on Saksa, Leedu ja Läti raudteedel messisõitjatele tagasisõidul 50% hinnaalandus ette nähtud.

Nagu meie saatkond Poolamaal teatab, on tehtud ka korraldus sõiduhinna alandamiseks Tallinna messile sõitjatele Poola raudteedel.

Teateid laevasõidu alalt.

Soome stevidori-tööliste streik on lõpnud. Ligi aasta kestnud Soome stevidori-tööliste streik, mis ka meie laevasõidule tegi raskusi, on nüüd vastastikusel kokkuleppel lõpnud.

Soome metsamaterjalide müük kuni 1. apr. s. a. Soomest on märtsi lõpuni käesoleval aastal müüdud 600.000 st. saetud materjale, kuna läinud aastal see arv oli 540.000. Sellest läks Inglismaale 200.000, Belgia 109.000, Hollandi 92.000.

Tallinna Uues sadamas kaotatud tolli komandeerimise rahad. Kaub.-tööstuskoja algatusel on nüüd ilmunud rahaministeeriumi määrus, mille järele Uus sadam viiakse tollirajooni ja sellega kaovad tolli komandeerimise rahad, mis tähtis laeva- ja kaubaomanikele.

Soome, Rootsi ja Valgemere prahituru seisukord. Metsaprahtide seisukord nendes maades on püsinud kindlana. Laevaomanikud on Skandinaavia reederite koostöö tõttu läinud koos, ilma et nad sõlmiksid lepinguid pakutud madalate prahtidega. FOW prahid on DBB peale püsinud Lõuna-Soomest Hulli 40/6—43/—, Rootsist 42/6—45/—, Valgest merest 60/—63/—. Muud rajoonid vastavalt. Kuna reederid on tagasihoidlikud, müügid aga võrdl. elavad ja jääraskused kestavad, võib ette näha prahituru kõvenemist navigatsiooni jooksul.

Tallinna laevaühisus ostis 2 uut laeva.

Eesti kaubalaevastik 5000 tonni võrra suurenenud.

Tallinna laevaühisusel on läinud korda osta oma esindaja härra kapten O. Treilmanni kaudu,

kes neil päevil saabus välismaalt, 2 uut moodsat laeva. Seega on Eesti kaubalaevastik suurenenud ja endale saanud juure värsket verd.

Üks uutest aurikutest, „Germinal“ Bordeaux'st, praeguse nimega „Mall“, on ostetud Prantsusmaalt. Lihavõttepühade eel tõmmati ta peale Eesti lipp ja siis anti üheks kuuks rendile.

Aurik „Mall“ on 2850 D. W. tonni suur või 1954 br. ja 1165 netto registertoni. Laadib 950 standarti metsa. Ehitatud 1918 a. Kanadas. Laeva pikkus on 251, laius 43,5 ja süvis 20 jalga. Ujub 17 jalga 9 tolli.

„Mall“ on ehitatud Lloyd'i valve all ja on praegu Inglise Lloyd'i kõrgemas — + klassis. Laeval on mugavad eluruumid nii juhtidele kui ka meeskonnale. Igal pool särab elektervalgus ja kostab raadio.

Teine laev, „Cap Blanc Nez“, praeguse nimega „Mari“, osteti samuti Prantsusmaalt. Ehitatud 1918. a. Hollandis, omab „Büro Weritise“ kõrgema klassi.

Laeva suurus on 2200 D. W. tonni, laadib 700 standarti metsa. Pikkus 236, laius 37 ja süvis 20 jalga. Ujub 17½ jalga. Varustatud elektervalguse ja raadioga samuti nagu „Mallgi“.

Peab tähendama, et Tallinna laevaühisus on ostnud ühe aasta jooksul, s. t. aprillist läinud aastal kuni aprillini k. a., 5 laeva — „Kai“, „Kajak“, „Torn“ ja kaks eelpool mainitud.

Soome:

Kaubanduse atašee nimetus Poolasse ja Baltimaadesse. Soome eksportühisus on teinud ettepaneku Poolasse ja Baltimaadesse nimetada kaubanduse atašee põllumajanduse atašee asemele, kuna viimase ameti alalhoidmist põllumajanduse valitsus enam ei poolda. Kaubanduse atašee ülesandeks oleks Soome kaubandusliikude huvide järele valvamine nimetatud mais, ta tegutseks eksportühisuse juhatusel ning oleks ühtlasi alalises ühenduses Soome tööstus- ja väljaveo-ettevõtetega.

Kunstsiiditööstuse asutamisest Soome kõneldakse viimastel päevadel. Kaubandusnõunik Raf. Haarla on kutsunud Soome Belgia kunstsiidi eriteadlasi-insenere, kes kohapeal peavad uurima, kas Soome tselluloos kõlbab kunstsiidi valmistamiseks. Kui katsed annavad positiivseid tagajärgi, siis kavatakse Lievestuorele ehitada kunstsiidi tooraine tehas ja Tamperele ketramisvabrik, aastatoodanguga 30—35 milj. Smk. eest.

Telliskivitööstus. Telliskivi sisseveo tollide tõstmisest on viimasel ajal palju kõneldud. Telliskivitöösturite liit teeb agaralt kihutustööd tolli tõstmise kasuks. 9. IV kirjutas esimest korda ka tollitõstmise vastu „Uusi Suomi“. Artikli autor arvab, et kaitsetollidega ei saa Soome telliskivitööstust arendada. Kuna Soomes suurem osa tehaseid on väikesed ja valmistus neis sündivat ainult käsitsi, siis minevat valmistuskulud liig kalliks. Kuid ta kinnitab ühtlasi, et massilise ning mehaanilise kivide valmistuse puhul (150—200 milj. kivi ühes tehases aastas) langeksid valmistuskulud niivõrra, et Soome telliskive võiks isegi eksporteerida. Lõpuks pannakse ette kutsuda kokku telliskivitöösturite ja asjatundjate nõupidamine telliskivitööstuse ümberkorraldamiseks suurtoodangu põhimõttel, mis võimaldaks telliskivi vedada välja.

Daani:

Firmade registreerimise seaduses on pandud maksma täiendus, mille põhjal kustutatakse registrist need firmad, kes 10 aasta jooksul peale algelist sissekandmist registrisse ei ole annud enda kohta mingisuguseid teateid registriametile. Enne kustutamist ja selle ametlikku väljakuulutamist peab registreerimisamet

siiski tegema firmale kinnitatud kirjaga järelepärimise tema olemasolu kohta.

Riiklik toetuslaen tööstusele.

Iga eelarveaasta kohta 1920. aastast alates on riigipäev võtnud vastu seaduse, mille põhjal riik võib anda laene tööstuse kasuks kuni 2 milj. krooni aastas. Seni pole aga ühelgi aastal laene selle ülemmääranani antud. Nii on 1927./28. ja 1928./29. aastal antud kokku 20 korral ja 1.050.000 krooni võrra. 1929./30. eelarveaasta kohta on riigipäeva poolt võetud seadus, mille põhjal võidakse jällegi anda laene 2 milj. krooni ja peale selle veel eelmisel aastal kuni selle määranani andmata jäänud summad. Nagu kuulda, tehtavat laenu-saajatele tingimuseks, et nad seda ei tarvitaks ebasoovitava võistluse loomiseks või suurendamiseks sisemaa tööstuses.

Senine riiklik laenupoliitika on mõnelt poolt leidnud teravat kriitikat. Nurisetakse, et laene antakse suure saladuskatte all ja sel ajal, kui riigipäev arutab iga pisikest väljaminekut, ei ole avalikkusele sugugi teada, kuhu lähevad ja kuidas tarvitatakse ära need suured laenusummad. Olevat teada, et riik selle laenupoliitika all saab kannatada, kuid keegi ei teadvat, kui suurel määral. Laenu saavat just need ettevõtted, kellele krediit erapankades olevat kinni ja kes riigile ja teistele ettevõtetele olevat ainult koormaks.

Tolliteateid.

Tollikomitee otsusi mõnede kaupade tollimise kohta.

Avaldatakse teadmiseks, et tollikomitee otustas tunnistada:

I. A. Sisseveotariifis:

Spektrol-Wasser, mis koosneb peaaesjalikult süsinik-tetrakloriidist (üle 90%) ja amüülatsetaadist, t. t. § 71 p. 7 alla kuuluvaks kui mehaaniline segu (T.-k. otsus nr. 2594 — 23. III 29. a.).

Jalgratta külge kinnitatav raudplekist teos, jalgratta pumba jalgratta küljes hoidmiseks, t. t. § 154 p. 1. alla kuuluvaks kui jalgratta tarbeasi, mitte osa. (T.-k. otsus nr. 2599 — 23. III 29. a.).

Papist rõngas, millele keritud siidlõng, t. t. § 177 p. 1-d alla kuuluvaks kui eriti siidlõnga aluseks väljapressitud papist rõngas, mis-sugune kuulub t. t. § 185 p. 2 märkuse teise põhjal materjali järele tollimisele (T.-k. otsus nr. 2604 — 23. III 29. a.).

Nahast mööbid t. t. § 212 p. 3 alla kuuluvaks (T.-k. otsus nr. 2601 — 23. III 29. a.).

Väike noake, mille pea kaetud tselluloidiga ja terad lihtsast, õhukesest raudplekist, nuga lõikeabinõuna pole tarvitav, t. t. § 215 p. 2 alla kuuluvaks kui pudukaup lihtne (T.-k. otsus nr. 2595 — 23. III 29. a.).

Papist kast, millel sees keerlev puust rull ja millesse pakitud samet, tollita (kast) läbilastavaks kui harilik pakkimise abinõu (T.-k. otsus nr. 2605 — 23. III 29. a.).

Paberist lilletolmu narmad teiste materjalide lisandusega t. t. § 213 p. 2 alla kuuluvaks, talitades t. s. § 216 kohaselt (T.-k. otsus nr. 2617 — 6. IV 29 a.).

Kaitseprillid, mille raami külge kinnitatud siidist pael prillide peashoidmiseks, t. t. § 170 alla kuuluvaks, arvesse võttes, et siidist paelad pole prilliraami oluline osa (T.-k. otsus nr. 2620 — 6. IV 29. a.).

Must lakknahk, millele pressitud sisse väikesed sinist värvi tselluloidiga kaetud

klaasist terakesed, t. t. § 55 p. 5 alla kuuluvaks kui lakknahk pealetehtud mustritega, talitades t. s. § 216 kohaselt (T.-k. otsus nr. 2624 — 6 IV 29 a.).

Väetisaine „Ovis“, mis on supervosvaadi, kaali- ja ammooniumi väetisainete segu, juurelisatud loomasarvede või -sõrgade puruga, t. t. § 41 p. 3 alla kuuluvaks kui supervosvaat, talitades t. s. § 216 kohaselt (T.-k. otsus nr. 2610 — 6. IV 29. a.).

Suhkruta aprikoosi püree t. t. § 24 p. 3-b alla kuuluvaks kui paksukskeedetud suhkruta puuvili, seletades, et lepingutariifis soodustust selle aine kohta ette nähtud ei ole (T.-k. otsus nr. 2612 — 6. IV 29. a.).

Puuvillased silmkoetud kindad, millede reljeefsed nooled tehtud kinda sisemisele küljele puuvillaste lõngade kinnitamise ja väljaspoolt siidniidiga läbiõmblemise teel, kinnaste avauste ääred palistatud, t. t. § 204 p. 3-a +

10% alla kuuluvaks kui puuvillased palistatud teosed.

Seega tühistatakse ringkirja nr. 17 — 28./29. a. p. 10 esimene osa kuni „tireeni“ ja § 204 p. 3-a järgnev „+ 20“ (T.-k. otsus nr. 2626 — 6 IV 29. a.).

Avaldatakse teadmiseks: 1) Arvates 1. aprillist 1929. a. on legaliseerimisest vabastatud ka Eestisse veetavatele Lõuna-Aafrika Unioni ja Newfoundlandi kaupadele väljaantavad päritolutunnistused.

Alus: Rahaministri resolutsioon nr. 3004-M — 26. III 1929 a. välisministeeriumi kirjal nr. 590 (k. 23. III 1929 a.).

2) Tollikomitee seletas: „Ainult säärased päritolu dokumendid kuuluvad Eesti diplomaatilise või konsulaaresinduse poolt viseerimisele, mis on antud välja kaupade kohta, mis on määratud sissetoomiseks Eestisse“ (T.-k. otsus nr. 2608 — 23. III 29. a.).

Turgude ülevaade.

Teravili, jahu, kartul.

Jäätakistuse läbi tekkinud ajutine pinevus teraviljaturul on laevasõidu avamisega kadunud ja seisukord on jälle normaalne, kuna maa on küllaldaselt varustatud leivaviljaga. Hinnad, mis ajuti pisut kerkisid, on nüüd jälle läinud tagasi. Elav seemnevilja sissevedu, peamiselt Ida-Preisimaalt, kestab. Börsil noteeriti läinud nädalal veemnevilja — suvinisu 35.—, kaer 20.—, odrad 20.30 kuni 26.75 kr. Saksa toidurukis noteeriti 17.70 kr. 100 kg. Venemaalt tuleb timutiseemet (189 kr.), samuti ka vikki ja herneid. Kartuli-eksport on jälle alanud, kuid teda läheb vähesel määral Riiga, kuna tagavarad pole kuigi suured. Alul kavatseti teatud abinõudega väljavedu takistada, kuid see osutus liigseks, kuna tagavarad jätkuvad nii seemneks kui ka tarvitamiseks uue lõikuseni. Külmade tagajärjel on kartulid võrdlemisi vähe kannatanud. Vastavalt korraldatud ankeedile olevat külmast rikutute protsent 16.

Koloniaalkaubad:

Suhkruhinnad näitavad tunduvalt tagasiminekut, kuna turule ilmus odav Vene suhkur. Viimastel kuudel on müüdnud umbes 2000 tonni

Vene suhkrut, hiljuti toodi sisse 1000 tonni. 25.000-tonnilise aastatarvituse juures ei jäta Venest imporeeritud suhkur oma mõju avaldamata. Ka Vene sool, mida veetakse Eestisse suurel määral, teeb Saksa kaubale tugevat konkurentsi.

Või, munad, liha: Võieksport muutub elavamaks, kuna aga hinnad on tunduvalt langenud. Jaanuaris makseti 1. sordi eksportvõi kilo-t 3,25 kr., aprilli keskel aga kõigest 2,66 kr. Mu-naeksport algas aprilli lõpul. Arvestatakse tunduva produktsiooni tõusuga. Lihahinnad seisavad endiselt kõrgel. Sealih I sort kr. 1,10, loomaliha I s. 0,50 kr. kg.

Linaturg. Nõudmise vähesuse tõttu on linahinnad läinud tagasi. Välja arvatud umbes 300 tonni, on kogu produktsioon (umbes 7000 tn.) peaaegu kõik müüdnud. Kuna Venemaa on saatnud turule suuremal arvul linu, ei loodeta lähemal ajal linahindade tõusu. On oodata, et ebasoodsad hinnad põhjustavad lina külvipinna vähenemist tänavu.

Tööstussaaduste hinnad pole peaaegu sugugi muutunud. Langenud on vaid telliskivi-hinnad 57,00—62,50 peale tuhandelt.

Kinnitus-aktsiaselts „HANS A“ Tallinn.

AASTA-ARUANNE

8 tegevusaasta kohta 1928.

TULUDE JA KULUDE ARVE 31. detsembril 1928.

TULUD.

Ülekanne 1927. a. tulude ja kulude arvelt	Kr.	40.64
Kahjude tagavara 1927. aastalt	”	542.51
Preemia tagavara 1927. aastalt	”	16.300.—
Preemiad — tulekinnitus — (ühes poliisimaksudega)	”	97.618.54
Edasikinnituse tasu	”	21.506.85
Edasikinnituse osa maksetud kahjustest:		
1927. aastalt	Kr.	23.618.64
1928. aastalt	”	6.845.39
Protsendid	”	3.909.49
Tempelmaksud	”	6.704.—
	Kr.	<u>177.086.06</u>

KULUD.

Edasikinnituse preemiad	Kr.	78.966.43
Komisjonid	”	14.089.63
Palgad, kogukonna- ja riigimaksud, trükitööd, postikulud jne.	”	17.831.90
Maksetud kahjud:		
1927. aastalt	Kr.	24.161.15
1928. aastalt	”	6.889.25
Preemia tagavara omal arvel	”	17.900.—
Öiendamata kahjud	”	0.—
Tasu juhatusetele	”	2.749.—
Tempelmaksud	”	6.704.—
Kursivahe	”	201.85
Puhaskasu	”	7.592.85
	Kr.	<u>177.086.06</u>

ÄRISEIS 31. detsembril 1928.

AKTIVA.

Kassas	Kr.	956.30
Pankades	”	72.287.61
Edasikinnit. selts., agentidelt ja teist.	”	4.483.05
	Kr.	<u>77.726.96</u>

PASSIVA.

Täielikult sissemakstud aktsiakapital	Kr.	30.000.—
Tagavarakapital	”	10.000.—
Preemia tagavara omal arvel	”	17.900.—
Tempelmaksud	”	513.55
Edasikinnitajatele ja teistele	”	11.720.56
Puhaskasu	”	7.592.85
	Kr.	<u>77.726.96</u>

JUHATUSE POOLT ETTEPANDUD KASUJAOTAMINE:

Dividendiks 25% aktsiakapitali pealt	Kr.	7.500.—
Ülejääk üle kanda 1929. a. tulude ja kulude arvele	”	92.85
	Kr.	<u>7.592.85</u>

Toiduainete turg.

London.

26. IV. Nisu, kaal—496 Ingl. ni.		
Northern Manitoba	£	47/6
Hard Winter	”	—
Rosario Santa	”	41/6
Jahu, kaal — 280 Ingl. naela.		
Manitoba	”	31/9
Austraalia	”	31/3
Kansas	”	32/—
Odrad, Kanada Nr. 3, kaal —		
370 Ingl. naela	”	31/3
California, kaal — 424 Ingl. naela	”	42/6
Kaerad, kaal — 320 Ingl. naela		
La Plata	”	23/3
Canada Nr. 2	”	22/9

20. IV. Linad, cif.

Riga Z. K.	£	84.0.—	—
Pärnu H. D.	”	77.0.—	—
Slanetz U/A Medium	”	87.0.—	—
Bacon, kaal 112 Ingl. n.			
Iiri	sh.	133.0.—	144.0
Daani	”	126.0.—	130.0
Kanada	”	125.0.—	126.0
Hollandi	”	119.0.—	125.0
Munad, kaal — 120 Ingl. naela			
Inglise	”	13.9.—	15.3
Daani	”	12.3.—	14.9
Võli, kaal — 112 Ingl. n.			
Hollandi	”	—	—
Daani	”	164.—	—
Uus-Merimaa	”	144.—	170.—
Austraalia	”	144.—	162.—
Argentina	”	—	—

Hamburg.

26. IV. Nisu		
Sisemaa, tonni eest . . . Rmk.	234—236	
Manitoba, cif 100 kgr. eest term. fl.	12.80	
Hard Winter II, 100 kgr. eest termini fl.	12.15	
Ameerika jahu, cif. 100 kgr. eest termini \$	6 ¹ / ₄ —7 ¹ / ₄	
Rukis		
Sisemaa, tonni eest loco . Rmk.	226— 228	
Western II, cif 100 kg. eest loco fl.	11.50	
Kaerad		
Sisemaa, tonni eest . . . Rmk.	221—223	
24. IV. Odrad, talve		
Sisemaa, tonni eest "	173—175	
Odrad, suve		
Sisemaa, tonni eest "	200—224	
Suhkur		
C. S. R. Feinkorn, 50 kg. eest, loco £	10/6	

Saksa „Eksport“, 50 kg. eest termini £	—
Jaava, 50 kg. eest termini "	10/1 ¹ / ₂
American Fine Granulated 50 kg. eest "	11/4 ¹ / ₂
Riis Burmah II, 50 kg. eest "	13/9
Rasv	
Purelard American, 100 kg. eest \$	30 ⁵ / ₈
Steamlard "	29 ¹ / ₈
25. IV. Või, Berliini en gros hinnad, tsentneri eest	
Sisemaa I sort Mk.	155.—
" II " "	146.—
Välismaa "	—
Eesti või "	162—165
Läti või, punane "	163—166
" must "	—
Üus Merimaa "	163—165
Siberi "	—

Välisbörsid:

	L O N D O N										
	15. IV	16. IV	17. IV	18. IV	19. IV	20. IV	22. IV	23. IV	24. IV	25. IV	26. IV
Frank	124.25	124.26	124.29	124.27	124.24	124.25	124.20	124.17	124.18	124.19	124.15
Dollar	4.8550	4.8538	4.8540	4.8537	4.8531	4.8525	4.85 ⁹ / ₃₂	4.8531	4.8534	4.8532	4.8529
Rootsi kroon	18.17 ³ / ₄	18.16 ⁷ / ₈	18.16 ³ / ₄	18.17 ¹ / ₈	18.17	18.16 ⁵ / ₈	18.165	18.16 ³ / ₈	18.16 ⁷ / ₈	18.16 ³ / ₄	18.16 ³ / ₈
Daani kroon	18.20 ⁷ / ₈	18.21	18.21	18.21	18.20	18.21	18.21	18.20 ³ / ₈	18.20 ⁵ / ₈	18.20 ¹ / ₄	18.20
Norra kroon	18.20 ¹ / ₈	18.20	18.20 ¹ / ₈	18.20	18.20	18.20	18.20	18.20	18.20	18.20	18.198
Saksa mark	20.47 ³ / ₄	20.47 ¹ / ₈	20.47 ¹ / ₈	20.47 ¹ / ₄	20.48	20.47 ⁷ / ₈	20.47	20.47	20.468	20.46 ³ / ₈	20.50
Sooma mark	193.07	193.07	193.07	193.05	193.—	193.02	192.7 ³ / ₈	193.02	193.07	193.02	193.07
Floriin	12.09	12.0893	12.0862	12.0825	12.08	12.0831	12.0825	12.0790	12.0787	12.08	12.0775
Liira	92.87	92.72	92.70	92.69	92.69	92.68	92.70	92.68	92.67	92.64	92.57
Helveetsia fr.	25.22 ¹ / ₈	25.22	25.21 ⁷ / ₈	25.21 ³ / ₄	25.21 ⁵ / ₈	25.21 ³ / ₈	25.21	25.21 ¹ / ₄	25.21 ¹ / ₈	25.21	25.20
Tshehhosl.kr.	164.—	164.12	164.—	164.—	163.93	163.90	163.7 ³ / ₈	163.90	164.—	163.90	164.00
Belgia frank	34.95 ⁵ / ₈	34.95 ¹ / ₄	34.95 ¹ / ₈	34.95 ³ / ₄	34.95 ¹ / ₄	34.95 ¹ / ₈	34.95	34.94 ⁷ / ₈	34.94 ¹ / ₄	34.94 ¹ / ₄	34.93 ⁷ / ₈
Schillingid	34.56	34.55	34.58	34.57	34.56	34.56	34.56	34.56	34.55	34.55	34.56
Pengo	27.87	27.87	27.86	27.87	27.86	27.86	27.86	27.86	27.85	27.85	27.85
Latt	25.21	25.21	25.21	25.21	25.20	25.21	25.21	25.21	25.21	25.21	25.21
Litt	49.—	49.—	49.—	49.—	49.—	49.—	49.—	49.—	49.—	49.—	49.—
Tsherv.	9.43	9.43	9.43	9.43	9.43	9.43	9.43	9.43	9.43	9.43	9.43
Eesti kroon	18.18	18.18	18.18	18.19	18.18	18.18	18.18	18.18	18.18	18.18	18.20
Höbe p/unts	2/1 ³ / ₈	2/1 ¹³ / ₁₅	2/1 ⁷ / ₈	2/1 ¹³ / ₁₅	2/1 ¹³ / ₁₅	2/1 ³ / ₄	2/1 ¹¹ / ₁₆	2/1 ¹¹ / ₁₆	2/1 ³ / ₄	2/1 ⁵ / ₈	2/1 ¹ / ₂
Kuld p/u.						240/245					
	B E R L I N										
	15. IV	16. IV	17. IV	18. IV	19. IV	20. IV	22. IV	23. IV	24. IV	25. IV	26. IV
Naelsterling	20.476	20.469	20.472	20.472	20.474	20.472	20.469	20.471	20.47	20.459	20.472
Frank	16.485	16.48	16.47	16.475	16.475	16.485	16.48	16.485	16.49	16.475	16.495
Dollar	4.217	4.2170	4.2170	4.2170	4.2175	4.2175	4.2175	4.275	4.2175	4.2150	4.2175
Rootsi kroon	112.64	112.66	112.65	112.65	112.68	112.66	112.68	112.65	112.65	112.60	112.66
Daani kroon	112.46	112.43	112.43	112.41	112.44	112.42	112.45	112.44	112.44	112.39	112.49
Norra kroon	112.47	112.47	112.46	112.45		112.45	112.45	112.45	112.43	112.40	112.46
Sooma mark	10.605	10.604	10.603	10.603		10.603	10.604	10.603	10.603	10.598	10.603
Floriin	169.36	169.32	169.39	169.42	169.25	169.43	169.39	169.47	169.44	169.36	169.48
Liira	22.11	22.085	22.08	22.085	22.10	22.09	22.09	22.085	22.095	22.08	22.115
Helveetsia fr.	81.195	81.19	81.18	81.19	81.205	81.205	81.185	81.185	81.18	81.165	81.22
Tshehhosl.kr.											
Belgia frank	58.575	58.565	58.56	58.545	58.57	58.56	58.56	58.56	58.57	58.54	58.55

Tallinna börsikomitee juures asuva kaupade ja prahtide komisjoni poolt koteeritavaate kaupade nimikirjad ja hinnad (en gros).

	Kroonid.		Kroonid
Jahud: nisu, pehme, Ameerika ja Inglise	100 kg. 44.60—46.15	Heeringad, Matfulls	tünn 48.00—54.00
" söre, Ameerika ja Inglise	" 44.50—45.—	Heeringad, Schoti Matties	" 51.00—53.00
"J. Puhk ja Pojad" suurveski	"	" Schoti Matfulls	" 55.00—57.00
Jahu: rukki	" 19.25—19.85	" Norra	" 25.—
" püül	25.40—26.60	Liha, sea, I sort	1 kg. 1.05—1.15
nisu, pehme — söre	36.00—46.00	Liha, looma, I sort	" 0.50—0.70
"J. Puhk ja Pojad" suurveski saadused. Hinnad arvatud 50 klg. eest ühes valge puuvillase kotiga.		Ölikoogid, linaseemne	100 kg. 20.75
Püüljahu:		" päevalille	" 20.75
Rukkipüül patent (ä 50 kg.)	32.—	" suhkrupeedi	" 13.15
" harilik	28.60	Jahu, päevalille	" 21.25
"Eesti Parem" saiajahu ä 50 kg.	46.50	Segajõutoit I s.	" 20.50
"Kalev"	42.—	" II s.	" 18.50
"Taara"	41.—	Soja tangud	" 21.50
"Kungla"	37.—	Nisukliid	" 14.50
"Sampo"	36.—	Puuvillane riie, Bjas	meeter 0.59—0.73
Manna	47.—	" Mitkal	" 0.45—0.53
Granular	50 kg. 43.—	Lina, Liivi R. Saatejaam	1000 kg. 1159
" poolsöre	" 45.50	" Petseri	" 1220—1250.50
" söre	" 46.—	" Võru	" 1189.50—1220
A/S. Rotermanni teh.	100 kg.	" Tartu	" 1159
Jahu: rukki	" 19.10—20.—	Kivistisi, auru, Yorkshire, 2 korda pestud	1000 kg. 30.—35.—
" püül	" 26.00—26.60	" Newcastle	" 30.—35.—
" nisu, pehme — söre	" 36.40—46.—	" sepa	" 26.—30.—
Peluskid, külvi	" 26.25	Koks, gaasi, Tall. gaasivabrik	" 40.—
Vikid	" 26.25	Põlevkivi, I sort A fr-ko Kohtla j.	" 6.10
Nisu, külvi, suvi "Rubiin"	" 35.—	" I " B	" 5.50
Rukis, Saksamaa	" 17.70—18.00	" II " "	" 4.90
Kaerad, toidu, Eesti	" 18.00—18.30	" III " "	" 2.75
" Saksamaa	" 18.30—18.60	" Fenolaat, netto	100 kg. 9.50
" külvi	" 20.00—21.35	" Gudroon, brutto	" 12.25
Ristikhein, punane, Siberi, külvi	" 189.—	" Tooresõli, netto	" 9.25
Odrad, toidu	" 18.60—19.60	" Mootornafta	" 10.—
" külvi, kahetahuline	" 20.30—21.25	Riigi turbatööstus: "Turvas"	1000 kg. 12.85
" neljatahuline	" 26.75	Põlevkivipigi franko j. Kohtla	100 kg. 11.25
Herned, valged, Vene	" 22.25—26.00	Raud, sordi	" 16.00—18.00
" Hollandi	" 36.00—38.00	" lant	" 19.55—29.55
Riis, Burma II	" 36.00—37.00	" vits	" 22.00—28.00
Kartulid, eksport	" 6.50—7.00	" plekk	" 34.75—38.50
Kartulitärklis "Superieur"	" 41.20	" plekk, tsingitud	" 16.—
Siirup, kartuli, 42%o	" 48.80	Teras, vedru	" 27.50—30.50
Glükoos	" 45.70	" tööriistade	" 73.25—85.40
Või, eksport, I sort	1 kg. 2.65—2.70	Inglitina	" 550.—
Margariin, välismaa	" 1.17—1.22	Seatina	" 53.40—57.95
" kodumaa	" 1.09—1.15	Vaskplekk, punane	" 210.—
Kaseiin, Eesti	100 kg. 76.00—80.00	" valge	" 200.—
Juust "Schweitsi", kodumaa	1 kg. 1.85—1.90	Tsinkplekk	" 97.50
Munad, eksport, Is. (kast 360 tk.)	kast 18.90—19.80	Masinaõli, Vene	" 27.45—29.30
Kakao, Hollandi	1 kg. 1.60—1.80	" Ameerika	" 24.40—26.25
" Inglise	" 1.35—1.45	" mootori	" 29.90—31.70
Kohv, Rio, Santos	" 2.70—2.80	" Poola	" 35.40—42.70
" Kesk-Ameerika sordid	" 3.20—4.30	" auto	" 32.95—34.80
Tee, laht., Orange Pekoe, Tseilon	" 5.20—5.65	" Poola	" 39.65—103.70
" Orange Pekoe, Java	" 4.70—5.30	" Poola	" 36.60—45.75
" Moning, Hjtina	" 2.55—2.80	Linaseemneõli	" 87.00—90.00
Suhkur, peenike, valge, Saksam.	100 kg. 35.00—35.50	Värnils	" 80.00—95.00
" Inglise	" 36.00—36.50	Tsilindriõli, Ameerika 280°	" 31.10—36.60
" Vene	" 34.00—34.50	" 3200	" 45.75—54.90
Suhkur, peenike, valge, Poola	" 34.50—35.00	Nafta, Vene	" 13.10—14.—
Sool, lahtine, Vene, fr. vagun jaam Irboska ja Narva	" 3.35—3.40	" Ameerika	" 11.90—13.10
" Saksam.	" 3.55—3.65	" Poola	" 11.90
Heeringad, Yarmouth Matties	tünn 44.00—50.00	Petrooleum, Vene, sisternid ja vaadid	" 17.25—18.50
		" Am., sistern. ja vaadid	" 17.25—18.50
		Bensiin, Vene	" 36.00—39.00
		" Ameerika	" 36.00—39.00

Eesti traktorbensiin	100 kg.	16 20—17.10
Pesusooda, kodumaa	"	10.00—10.50
Seebikivi 72%	"	27.45—30.—
Varvid, nigros., veessulav, välim. 1 kg.		5.50
" tsinkvalge, välim.	"	0.89
" tinavalge, "	"	1.04
" ooker, "	"	0.18—0.26
Vaetisained, salpeeter Norra	kott	18 30
" salpeeter, Tshiili 100 kg.	"	22 30
" superfosfaat 18—20% 100 kg.	"	5.95
" thomasjahu 15—16% 100 kg.	"	5.75
" Lubjasalpeeter 15 ¹ / ₂ %	"	21.35
" Leonasalpeeter 26%	"	30.30
" kaalisool 40%	"	10.45
" kainiit 12%	"	4.50
Väiavelhapanuammoniaak 100 kg.	kott	23.30
Lubjalämmastik 100	"	18 30
Vosvoriit, Eesti 25—27% 100	"	4.80
Kusenik 46%	"	53.25
Nitrososka	"	31.60
Paber, rotatsiooni	100 kg.	24.40
Tsement, Portland, Kunda		
piitt 170 kg.	tünn	8.90
Kriit, toores	100 kg.	—
pestud	"	6.50—7.50
Asfalt	"	7.25
Kivitärv	"	15.—
Lubi	"	2.65—3.05
Kips, tükkiides, franko vagun		
Irboska 1000 kg.		15.25
" jahvatatud	"	24.40
" krohvimise	"	36.60—42.70
Telliskivid, I s., Loksa	1000 tk.	57.—62.50
Tulitikud, orig. kast (5000 toosi)		130.—
Nahk, talla, Eesti, kodumaa tooresnahast, I s.	1 kg.	3.90—4.05
Nahk, talla, Ameerika tooresn. valmistatud, I sort	"	4 05—4.10
Nahk, talla, Ameerika tooresn. valmistatud, II sort	"	3.75—3.90

Liverpooli börs. Puuvill.

American Fully Middling Inglise naela (lbs) eest	
22 aprill. Ingl pensid (d) loko 10 48, mai 10.17,	
juuli 10.15, okt. 10.08. 23. aprill. Inglise pensid (d)	
loko 10.40, mai 10.25, juuli 10.23, okt. 10.17.	

Prahid:

Lina	
Tallinn — Stettin	1000 kg. sh. 22/—
" — Ghent	1016 kg. " 22/6
" — Dundee	" " 32/6
" — Belfast	" " 47/6

Takud	
Puumaterjalid	Standard
Tallinn — London	" sh. —
" — Hull	" " —
" — Dundee	" " —
" — Manchester	" " —
" — Grangemouth	" " —
" — Belfast	" " —
" — Antwerpen ja Ghent	" " —
" — Rotterdam	tonn Hfl. —
" — Amsterdam	" " —

Segakaup	
Tallinn — Stettin	1000 kg. sh. 12—25/—
" — London	1016 kg. 15—40/—
" — Stockholm	1000 kg. Rk. —

Või	
Tallinn — Stettin	või tünn sh. 1/6—
" — London	" " —

Tallinna börsi kursisedel.

		22. IV	23 IV	24 IV	25 IV	26 IV	27 IV
New-York	T.	—	—	—	—	—	—
	O.	—	—	—	—	—	—
1 dollar	M.	3.74.40	3.74.40	3.74.40	3.74.40	3.74.40	3.74.40
		3.75.40	3.75.40	3.75.40	3.75.40	3.75.40	3.75.40
London	T.	—	—	—	—	—	—
	O.	18.17	18.17	18.17	18.17	18.17	18.17
1 naesterl.	M.	18.22	18.22	18.22	18.22	18.22	18.22
		—	—	—	—	—	—
Berliin	T.	—	—	—	—	—	—
	O.	88.70	88.75	88.75	88.80	88.80	88.65
100 S. riigim.	M.	89.30	89.35	89.35	89.40	89.40	89.25
		—	—	—	—	—	—
Helsingi	T.	—	—	—	—	—	—
	O.	9.40	9.40	9.40	9.40	9.40	9.40
100 Soome m.	M.	9.45	9.45	9.45	9.45	9.45	9.45
		—	—	—	—	—	—
Stokholm	T.	—	—	—	—	—	—
	O.	100.—	100.—	100.05	100.—	100.—	100.05
100 Rootsi kr.	M.	100.60	100.60	100.65	100.60	100.60	100.65
		—	—	—	—	—	—
Kopenh.	T.	—	—	—	—	—	—
	O.	99.75	99.75	99.80	99.80	99.80	99.85
100 Daani kr.	M.	100.35	100.35	100.40	100.40	100.40	100.45
		—	—	—	—	—	—
Oslo	T.	—	—	—	—	—	—
	O.	99.75	99.75	99.75	99.75	99.75	99.75
100 Norra kr.	M.	100.45	100.45	100.45	100.45	100.45	100.45
		—	—	—	—	—	—
Pariis	T.	—	—	—	—	—	—
	O.	14.65	14.65	14.65	14.65	14.65	14.65
100 Prants. fr.	M.	14.90	14.90	14.90	14.90	14.90	14.90
		—	—	—	—	—	—
Amsterd.	T.	—	—	—	—	—	—
	O.	150.35	150.35	150.45	150.45	150.40	150.45
100 floriini	M.	151.15	151.15	151.25	151.25	151.20	151.25
		—	—	—	—	—	—
Riia	T.	—	—	—	—	—	—
	O.	72.05	72.05	72.05	72.05	72.05	72.05
100 latti	M.	72.55	72.55	72.55	72.55	72.55	72.55
		—	—	—	—	—	—
Zürich	T.	—	—	—	—	—	—
	O.	72.05	72.05	72.05	72.10	72.10	72.10
100 Helv. fr.	M.	72.65	72.65	72.65	72.70	72.70	72.70
		—	—	—	—	—	—
Brüssel	T.	—	—	—	—	—	—
	O.	52.—	52.—	52.—	52.—	52.—	52.—
100 belgat	M.	52.50	52.50	52.50	52.50	52.50	52.50
		—	—	—	—	—	—
Milano	T.	—	—	—	—	—	—
	O.	19.60	19.60	19.60	19.60	19.60	19.65
100 liiri	M.	20.—	20.—	20.—	20.—	20.—	20.05
		—	—	—	—	—	—
Praha	T.	—	—	—	—	—	—
	O.	11.10	11.10	11.10	11.10	11.10	11.10
100 Tsh-sl. kr	M.	11.30	11.30	11.30	11.30	11.30	11.30
		—	—	—	—	—	—
Viin	T.	—	—	—	—	—	—
	O.	52.55	52.55	52.60	52.60	52.60	52.55
100 Austr. sh.	M.	53.15	53.15	53.20	53.20	53.20	53.15
		—	—	—	—	—	—
Budapest	T.	—	—	—	—	—	—
	O.	65.20	65.20	65.20	65.25	65.25	65.25
100 pengot	M.	65.90	65.90	65.90	65.95	65.95	65.95
		—	—	—	—	—	—
Varssavi	T.	—	—	—	—	—	—
	O.	41.60	41.60	41.60	41.60	41.60	41.60
100 slotti	M.	42.80	42.80	42.80	42.80	42.80	42.80
		—	—	—	—	—	—
Kaunas	T.	—	—	—	—	—	—
	O.	36.95	36.95	36.95	36.95	36.95	36.95
100 litti	M.	37.55	37.55	37.55	37.55	37.55	37.55
		—	—	—	—	—	—
Moskva	T.	—	—	—	—	—	—
	O.	192.25	192.25	192.25	192.25	192.25	192.25
100 rubla (tshekk)	M.	193.75	193.75	193.75	193.75	193.75	193.75
		—	—	—	—	—	—
Danzig	T.	—	—	—	—	—	—
	O.	72.65	72.70	72.70	72.70	72.70	72.70
100 guld-naht	M.	73.25	73.30	73.30	73.30	73.30	73.30

Diskonto Pank A.-S., Tallinn

(end. Eesti-Vene Pank)

Aktiva.	Bilanss 31. detsembril 1928.	Passiva.	
Kassa, jooksvad arved teistes pankades ja välismaa raha	238.314.42	Aktiakapital	500.000.00
Väärtpaberid	2.499.09	Tagavarakapital	87.272.32
Diskonteeritud vekslid	1.514.668.19	Hoiusummad	634.267.38
Konto-korrentlaenuid	545.621.81	Rediskonteeritud vekslid	787.521.22
Korrespondendid:		Kont.-korr. arve teistes pankades	51.154.12
Nostro	87.667.40	Korrespondendid: Loro 216.875.82	
Nostro	87.667.40	Nostro 39.145.99	256.021.81
Avaldeebitorid	764.368.05	Avalkohustused	764.368.05
Kulud ja makstud 0% 1929. a. eest	7.288.66	Saadud 0% 1929. a. eest	24.078.72
Panga sisseseade	11.381.43	Üleminevad summad	2.375.28
Muud aktivad	12.916.85	Muud passivad	41.671.41
		Puhaskasu:	
		1927. a. saldo	59.77
		1928. a. eest	35.935.82
	<u>3.184.725.90</u>		<u>35.995.59</u>
			<u>3 184 725.90</u>

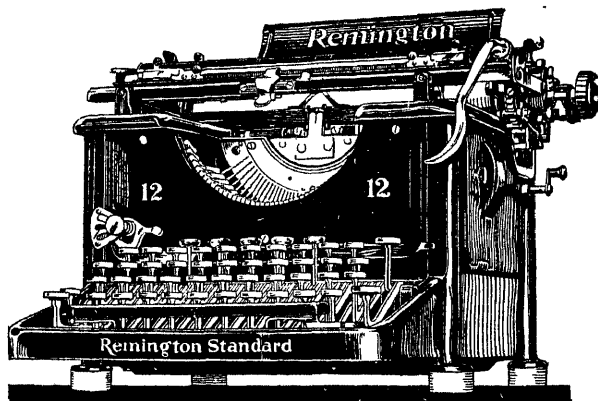
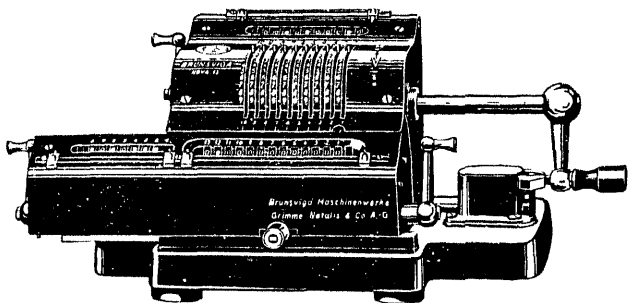
Deebet.	Kahjude ja kasude arve.	Kreedid.	
Makstud 0/00	103.340.59	Saadud 0,00	182.206.43
Kulud	66.117.31	Saadud komisjon, kursivahed	22.399.37
10% vallasvara kustutamine	1.264.60	Tagasisaadud mahakirjutatud nõudmised	2 112 29
Puhaskasu:			
1927. a. saldo	58.77		
1928. a. eest	35.935.82		
	<u>35.995.59</u>		
	<u>206.718.09</u>		<u>206.718.09</u>

Puhaskasu jaotus.

10% tagavarakapitaliks	3.593.58
9% lisatasuks juhatusle	3.234.22
5 ¹ / ₄ % dividendiks I, II ja III väljalaske aktsiate pealt	21.000.—
Uuele arvele ette kanda maha arvates riigimaksud	8.167.79
	<u>35 995.59</u>

Diskonto Pank A.-S., Tallinn

Aktiva.	Äriseis 31. märtsil 1929.	Passiva.	
Kassa, jooksvad arved teistes pankades ja välismaa raha	139.119.67	Aktiakapital	500 000 —
Väärtpaberid	1.979.49	Tagavarakapital	87.272.32
Diskonteeritud vekslid	1 679.913.03	Hoiusummad	926 702.91
Kont.-korr. ja tähtajalised laenuid	981.921.76	Rediskonteeritud vekslid	1.017.310.67
Korrespondendid: Nostro	64.806.17	Konto-korr. arve teistes pankades	13.058.63
Avaldeebitorid	811.694.88	Aktsept-krediidid välismaal	90.913.88
Kulud, makstud 0/00 ja komisjon	45.605.96	Korrespondendid: Loro 105 841 16	
Panga sisseseade	11.457.18	Nostro 72 181.84	178.025.50
Üleminevad summad	2.172.06	Avalkohustused	811.694.88
Muud aktivad	24.682.38	Saadud 0/00 ja komisjon	59.481.45
		Üleminevad summad	343.71
		Muud passivad	42.553.04
		Puhaskasu:	
		1927. a. saldo	59.77
		1928. a. eest	35.935.82
	<u>3.763.352.53</u>		<u>35.995.59</u>
			<u>3.763.352.53</u>

Brunsviga Remington

Kaks abilist, kes teie kontorist ei tohi puududa.

O.-Ü. **SYSTEMA.** Tallinn, Raekoja pl. 5. Tel. 709.

„SUOMI“

I klassi modern reisijate- ja kaubaveoaurik
Suvine sõiduplaan.

Helsingist:

Esmaspäev }
Keskpäeval } kell 12 päeval
Reede }

Tallinnast:

Teisipäev }
Neljapäev } kell 9,15 homm.
Laupäev }

Alates 15. juunist lisareisid:

Tallinnast:

Esmaspäev kell 3 homm.

Helsingist:

Laupäev kell 5 p. l.

Esimene reis:

Turkust (Abost) 4. mail

Tallinnast:

7. mail, kui jääolud lubavad

Odavad hinnad

Esindus Tallinnas:

A.-S. Tallinna Laevatšhisus, Mere-
puiestee 5.
Telegr.: „Laevandus“
Telef.: 10-93, 6-52, 2-66.

Esindus Helsingis:

O. Y. John Nurminen.

Ilus, tugev, ökonoomne, võimas, ruumikas,
vastupidav, kiire ja odav auto on

STUDEBAKER JA ERSKINE

Enne kui Teie

VEOAUTOT

ostate, tutvunēge meie juures Ameerika

BROCWAY

veoautode ja autobuste **shassiidega!**

Headest kõige paremad on

Firestone

autokummid

Ainuesindaja **A.-S. SILVA**

Tallinn, Merepuiestee 17.